

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Oddlužení manželů jako jeden ze způsobů řešení úpadku

Debt Relief of Married Couples as One of the Ways of Solving Bankruptcy

Student:

Bc. Kateřina Galušková

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.

Ostrava 2020

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kateřina Galušková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Oddlužení manželů jako jeden ze způsobů řešení úpadku
Debt Relief of Married Couples as One of the Ways of Solving
Bankruptcy**
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Základní charakteristika a vymezení insolvenčního řízení
  3. Proces oddlužení manželů v insolvenčním řízení
  4. Analýza a vyhodnocení oddlužení manželů
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 1482 s. ISBN 978-80-7400-555-8.
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Insolvenční praxe v České republice v období 2008-2013*. Praha: C. H. Beck, 2013. 160 s. ISBN 978-80-7400-497-1.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 317 s. ISBN 978-80-7380-675-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D.**

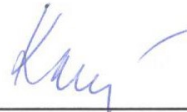
Datum zadání: 22.11.2019

Datum odevzdání: 24.04.2020

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

---

doc. Ing. Lenka Kauerová, CSc.
proděkanka pro studium
na základě pověření k jednání č.j.
VSB/19/050319/9900 ze dne 24. 9. 2019

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně. Přílohy 1 až 4, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 7. 7. 2020

Bc. Kateřina Galušková

Poděkování

Velmi ráda bych touto cestou poděkovala paní doc. Ing. Dagmar Bařinové, Ph.D za odborné a cenné rady a připomínky, které mi poskytla při vedení mé diplomové práce.

Obsah

1 Úvod	5
2 Základní charakteristika a vymezení insolvenčního řízení	7
2.1 Insolvence a insolvenční řízení	7
2.2 Subjekty insolvenčního řízení	8
2.2.1 Insolvenční soud	8
2.2.2 Dlužník	9
2.2.3 Věřitelé	9
2.2.4 Insolvenční správce	10
2.2.5 Státní zastupitelství a likvidátor dlužníka	12
2.3 Insolvenční rejstřík	13
2.3.1 Seznam dlužníků	13
2.3.2 Seznam insolvenčních správců	14
2.3.3 Insolvenční spisy	14
2.4 Majetková podstata	15
2.5 Možnosti řešení úpadku	19
2.5.1 Konkurs	19
2.5.2 Reorganizace	20
2.5.3 Oddlužení	21
2.6 Novela insolvenčního zákona z roku 2019	21
3 Proces oddlužení manželů v insolvenčním řízení	23
3.1 Insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení manželů	23
3.1.1 Návrh na povolení oddlužení	23
3.1.2 Podmínky pro společné oddlužení manželů	24
3.2 Zahájení insolvenčního řízení	25
3.2.1 Nesrovnalosti a překážky rozhodnutí o schválení oddlužení	26
3.3 Rozhodnutí o schválení oddlužení	27
3.3.1 Rozhodnutí o schválení oddlužení manželů	27
3.3.2 Ustanovení insolvenčního správce	28
3.3.3 Povinnosti manželů při společném oddlužení	28

3.3.4	Nezabavitelná částka a insolvenční kalkulačka	29
3.3.5	Společná insolvence manželů a rozvod	31
3.4	Splnění oddlužení	31
3.5	Výhody a nevýhody společného oddlužení manželů	32
3.6	Předpoklady k vyhnutí se zadlužení a případnému osobnímu bankrotu	32
4	Analýza a vyhodnocení oddlužení manželů.....	38
4.1	Oddlužení manželů spisové značky KSOS 36 INS 23711/2011	38
4.2	Oddlužení manželů KSOS 31 INS 35679/2013 a KSOS 31 INS 35703/2013 ..	43
4.3	Oddlužení manželů spisové značky KSUL 69 INS 7760/2019	48
5	Závěr	53
	Seznam použité literatury	56
	Seznam zkratk	60
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	61
	Seznam příloh	62
	Přílohy	

1 Úvod

Podle České národní banky dluží české domácnosti bankám více než 1,74 bilionů korun českých. Tento údaj je platný k lednu tohoto roku a svědčí o tom, že v dnešní době v České republice snad neexistuje rodina, která by neměla nějaký druh půjčky, který v mnoha případech zatěžuje jejich finanční rozpočet. Nejčastěji se jedná o hypoteční úvěry, spotřební úvěry či jiné úvěry, kdy za jedny z těch nejhorších můžeme považovat ty nebankovní. Bohužel se není čemu divit. Na televizních obrazovkách patří reklamy na půjčky, ať už bankovní či nebankovní, k těm nejvíce vysílaným. Půjčky jsou nabízeny s nízkými úroky a lákavá je i nabídka, kdy jsou půjčky na bankovní účet připsány do několika minut. Vzhledem k tomu, že jsou lidé v dnešní době internetu a pokročilých technologií zvyklí na vyšší standard životní úrovně a mnoho z nich chce mít nejnovější vymoženosti za každou cenu, neváhají těchto nabídek využít. Bohužel si v mnoha případech neuvědomují následky, či jsou si jisti, že splácení těchto půjček zvládnou. Nelze však počítat s tím, že splácení těchto půjček zvládne každá česká domácnost. Už v případě nesplacení jedné splátky dlužníkům naskakují úroky a situace se v mnoha případech stane nezvladatelnou. V případě nesplacení půjček více věřitelům se dlužník může lehce dostat do dluhové pasti. Jedním z řešení může být oddlužení, jež je hlavním tématem této diplomové práce, která se především zaměřuje na společné oddlužení manželů.

Cílem této diplomové práce je analýza oddlužení manželů, které je vhodné zejména tehdy, mají-li manželé společné dluhy. Tento cíl je rozdělen do dalších dvou dílčích cílů této diplomové práce. Prvním cílem je charakteristika insolvenčního řízení a samotný jeho proces a cílem druhým je již zmiňovaná analýza oddlužení manželů demonstrována na příkladech z praxe.

Teoreticko - metodická část této diplomové práce je rozdělena do dvou kapitol, ve kterých nalezneme charakteristiky a vymezení insolvenčního řízení. V první kapitole je charakterizována insolvence a insolvenční řízení. Dále jsou popsány subjekty insolvenčního řízení, mezi které řadíme insolvenčního správce, dlužníka, insolvenční soud, věřitele a v některých případech státní zastupitelství či likvidátora dlužníka. Kromě výše uvedeného je v těchto kapitolách charakterizován také insolvenční rejstřík či majetková podstata. V této části diplomové práce nalezneme také popis možností řešení úpadku, a to konkurzem, reorganizací a oddlužením, kterému je podrobněji věnována druhá kapitola teoreticko-metodické části. A v neposlední řadě také nalezneme informace o novele insolvenčního zákona z roku 2019.

Druhá kapitola je zaměřena na proces oddlužení manželů v insolvenčním řízení. V podkapitolách této kapitoly nalezneme postupně informace o insolvenčním návrhu, který se

společně s návrhem na povolení oddlužení adresuje místně příslušnému soudu. Dalším bodem jsou informace o podmínkách, které musí manželé splnit, aby mohlo společné oddlužení proběhnout. Dále jsou uvedeny informace k zahájení insolvenčního řízení a také jaké nesrovnalosti nebo překážky mohou rozhodnutí o schválení oddlužení časově odsunout či zcela zamítnout. Kromě výše uvedeného lze v druhé kapitole této diplomové práce nalézt informace o rozhodnutí schválení oddlužení, k němuž taktéž náleží ustanovení insolvenčního správce. Se schválením společného oddlužení manželů souvisí také určité povinnosti, které manželé musí dodržovat. Ty jsou v kapitole taktéž uvedeny, a to spolu s informacemi o nezabavitelné části a insolvenční kalkulačce, u které je taktéž uveden příklad z praxe. Dále se v této kapitole dozvíme, jak funguje společná insolvence manželů po případném rozvodu či úmrtí jednoho z manželů. V neposlední řadě nalezneme v této kapitole informace o splnění oddlužení a výhody a nevýhody společného oddlužení manželů. Poslední, závěrečná podkapitola druhé kapitoly je věnována radám, pravidlům či předpokladům, jak se zadlužení a osobnímu bankrotu co nejlépe vyhnout.

Poslední kapitola této diplomové práce je zaměřena na analýzu vybraných společných oddlužení manželů. První případ společného oddlužení manželů, jejichž insolvenční řízení bylo vedeno u Krajského soudu v Ostravě, zobrazuje situaci, kdy jeden z manželů zemře. Druhý případ společného oddlužení se týká manželů, jejichž insolvenční řízení bylo taktéž vedeno u Krajského soudu v Ostravě. Poslední případ společného oddlužení manželů, jejichž insolvenční řízení je vedeno u Krajského soudu v Ústí nad Labem, se týká manželů, kterým vznikly společné dluhy podnikáním v kamionové dopravě.

2 Základní charakteristika a vymezení insolvenčního řízení

Tato kapitola je zaměřena na popis jednotlivých klíčových pojmů, které jsou v souvislosti s praktickou částí této diplomové práce a je rozdělena do šesti podkapitol. První podkapitola se týká insolvence a insolvenčního řízení. V druhé podkapitole jsou popsány subjekty insolvenčního řízení, mezi které řadíme zejména insolvenčního správce či další správce, insolvenční soud, dlužníka, jeho věřitele, státní zastupitelství či likvidátora dlužníka. Třetí podkapitola je věnována insolvenčnímu rejstříku. Čtvrtá podkapitola je zaměřena na popis majetkové podstaty. Pátá podkapitola řeší možnosti řešení úpadku a v šesté podkapitole nalezneme informace o novele insolvenčního zákona z roku 2019.

2.1 Insolvence a insolvenční řízení

Platební neschopnost, nebo také **insolvence**, je neschopnost dlužníka splácet své dluhy, a tak dostát svým závazkům, i přes samotnou snahu dlužníka svůj dluh věřiteli splácet. Nejedná se tedy o platební nevělu, kdy dlužník nemá snahu své závazky splácet.

V platební neschopnosti se nachází dlužník, jež současně:

- má nejméně dva věřitele,
- jeho peněžité závazky jsou déle než 30 dní po splatnosti
- a není schopen tyto závazky plnit (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2018).

Insolvenční řízení je jakékoliv soudní řízení, které probíhá před insolvenčním soudem a jehož předmětem je dlužníkův úpadek či hrozící úpadek a postup jeho řešení. Součástí insolvenčního řízení jsou prvky jak nalézacího řízení, tak vykonávacího řízení. Jedná se tedy o zvláštní druh občanského soudního řízení, jehož podmínky nutné k uskutečnění tohoto řízení se zjišťují až v jeho rámci, kdy se dále pokračuje realizací potřebných opatření (Hásová, Moravec, 2018).

Insolvenční řízení můžeme rozdělit do dvou fází. První fází je rozhodnutí soudu o splnění či nesplnění podmínek pro řešení majetkových problémů dlužníka, a to tak, že rozhodne o úpadku. Následnou druhou fází soud rozhodne, jakým způsobem se úpadek bude řešit (Business info, 2019).

Podle § 5 insolvenčního zákona insolvenční řízení spočívá zejména na čtyřech zásadách. První zásadou je, že insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl

nespravedlivě poškozen či nedovoleně zvýhodněn, a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů. Druhou zásadou je, že věřitelé, jež mají podle výše uvedeného zákona zásadně stejné nebo obdobné postavení, mají v insolvenčním řízení rovné možnosti. Třetí zásada, nestanoví-li tento zákon jinak, určuje nemožnost práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení omezit rozhodnutím insolvenčního soudu ani postupem insolvenčního správce. Čtvrtá zásada vyžaduje po věřitelích zdržet se jednání, které směřuje k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže to dovoluje zákon (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).

2.2 Subjekty insolvenčního řízení

Mezi subjekty insolvenčního řízení řadíme zejména:

- insolvenční soud,
- dlužník,
- věřitelé uplatňující svá práva vůči dlužníkovi,
- insolvenční správce, popřípadě další správce,
- státní zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení nebo do incidenčního sporu,
- a likvidátor dlužníka (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).

2.2.1 Insolvenční soud

Insolvenčním soudem rozumíme soud, u kterého probíhá insolvenční řízení. V prvním stupni se pokaždé jedná o krajský soud. Místně příslušným je pro fyzickou osobu - nepodnikatele krajský soud, v jehož obvodu má dlužník trvalé bydliště, či v obvodu bydlí a plánuje zdržovat se na tomto místě trvale. Pro fyzickou osobu – podnikatele je místně příslušným soudem takový krajský soud, v jehož obvodu má dlužník sídlo podnikání. Nemá-li dlužník sídlo podnikání, rozhodující je místo bydliště. Dlužníkovi, který je právnickou osobou, místně náleží krajský soud, který je v obvodu sídla právnické osoby (Maršíková, 2014).

Insolvenční soud v insolvenčním řízení vydává rozhodnutí, jejichž vydání zákon ukládá nebo předpokládá. Kontroluje postup a činnosti ostatních procesních subjektů a rozhoduje o záležitostech s tím souvisejících. Při výkonu této činnosti insolvenční soud rozhoduje o záležitostech týkajících se průběhu insolvenčního řízení, činí opatření, která jsou nutná k zajištění jeho účelu a ukládá povinnosti týkající se činnosti jednotlivých subjektů řízení. Insolvenční soud má oprávnění vyžadovat od insolvenčního správce zprávy a vysvětlení o jeho

krocích, nahlížet do jeho účtů a konat potřebná šetření. Je oprávněn dávat insolvenčnímu správci pokyny a uložit mu, aby si vyžádal k určitým otázkám stanovisko věřitelského výboru. V insolvenčním řízení a incidenčních sporech jedná a rozhoduje v prvním stupni jediný soudce (samosoudce). Zákon upravující vyšší soudní úředníky a vyšší úředníky státního zastupitelství stanoví, kdy je v insolvenčním řízení oprávněn jednat a rozhodovat vyšší soudní úředník (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).

2.2.2 Dlužník

Dlužníkem v insolvenčním řízení může být podnikatelský subjekt či subjekt, který podnikatelem není. Podnikatelským subjektem chápeme podnikající právnickou či fyzickou osobu. Subjektem, jež není podnikatelem, chápeme například spotřebitele. Dlužníkem však vždy musí být osoba s právní subjektivitou. Insolvenční řízení není možné vést proti majetkovým hodnotám, které právní subjektivitu nemají (Hásová, Moravec, 2018).

2.2.3 Věřitelé

Za věřitele v insolvenčním řízení je považována osoba, která přihlásila svou pohledávku vůči dlužníkovi do insolvenčního řízení a tuto pohledávku vůči dlužníkovi uplatňuje. Věřitelé mohou na průběh insolvenčního řízení vykonávat značný vliv, a to skrze věřitelské orgány, kterými jsou schůze věřitelů, věřitelský výbor či zástupce věřitelů (Hásová, Moravec, 2018).

Schůze věřitelů je nejvyšším orgánem věřitelů v insolvenčním řízení a volí věřitelský výbor či zástupce věřitelů a jejich náhradníky. Kompetence schůze věřitelů jsou vymezeny insolvenčním zákonem, může na sebe však převzít i kompetence, které jinak přísluší věřitelskému výboru či zástupci věřitelů. Schůze věřitelů rozhoduje o nejzásadnějších záležitostech insolvenčního řízení (Maršíková, 2017).

Schůze věřitelů je shromáždění všech přihlášených věřitelů, kdy se předem oznámí předmět jednání této schůze k projednání. Účast věřitelů na této schůzi není pro věřitele povinná, je však v jejich zájmu se na schůzi dostavit, aby mohli vykonávat práva, která jsou spojená s přihláškou pohledávky.

Právo zúčastnit se této schůze nemají jen samotní věřitelé, kteří podali přihlášku, ale i dlužník, insolvenční správce, státní zástupce (pokud se účastní insolvenčního řízení), odborová organizace (má-li dlužník zaměstnance a pokud u dlužníka odborová organizace působí).

Jednání schůze věřitelů je veřejně přístupné, příslušný soud však může z důvodů zřetele hodných veřejnost z jednání svým rozhodnutím vyloučit (Hásová, Moravec, 2018).

Věřitelský výbor je orgán, který chrání společný zájem věřitelů a ve spolupráci s insolvenčním soudem a insolvenčním správcem přispívá k naplnění účelu insolvenčního řízení. Věřitelský výbor je ustanoven pouze v případě, je-li počet věřitelů, kteří do insolvenčního řízení přihlásili svou pohledávku vůči dlužníkovi, větší než padesát. V případě, že je počet věřitelů, kteří přihlásili svou pohledávku do insolvenčního řízení, menší než padesát, může být schůzí věřitelů usneseno, že namísto věřitelského výboru bude zvolen zástupce věřitelů a jeho náhradník či více náhradníků.

Členy věřitelského výboru i s jejich náhradníky volí schůze věřitelů, a to pouze z řad přihlášených věřitelů. Volbu potvrzuje insolvenční soud, načež toto potvrzení volby je součástí dohlédací činnosti soudu.

Insolvenční soud nepotvrdí volbu člena či náhradníka věřitelského výboru, má-li pochybnosti o jejich důvěryhodnosti a jejich způsobilosti k výkonu této funkce (Hásová, Moravec, 2018).

Věřitelský výbor tedy zejména vykonává dohled na činnosti insolvenčního správce, v případech, které jsou stanoveny zákonem, uděluje insolvenčnímu správci povolení k zamýšleným úkonům, průběžně schvaluje výši a správnost hotových výdajů insolvenčního správce a nákladů, jež byly vynaloženy na správu a údržbu majetkové podstaty (Maršíková, 2014).

Zástupce věřitelů je věřitelským orgánem v insolvenčním řízení, jež má menší rozsah. Počet věřitelů, kteří přihlásili svou pohledávku vůči dlužníkovi v insolvenčním řízení tedy nepřesahuje padesát věřitelů. Volí jej schůze věřitelů a má svého náhradníka. Kompetence zástupce věřitelů jsou stejné jako u věřitelského výboru. Ten je ale, jak je již napsáno výše, volen schůzí věřitelů v insolvenčním řízení, kdy počet věřitelů přesahuje padesát (Maršíková, 2014).

2.2.4 Insolvenční správce

Insolvenční správce je fyzická nebo právnická osoba, která má oprávnění k výkonu funkce na základě povolení vydaného Ministerstvem spravedlnosti ČR. V každém insolvenčním řízení je osoba insolvenčního správce určena v rozhodnutí o úpadku. Insolvenční správce je vybrán

předsedou insolvenčního soudu, a to ze seznamu insolvenčních správců, avšak mohou být během insolvenčního řízení odvolání věřiteli hlasováním na první schůzi věřitelů konané po přezkumném jednání. Insolvenční správce v průběhu insolvenčního řízení plní povinnosti, jež mu jsou uloženy insolvenčním zákonem, zvláštními předpisy nebo rozhodnutím insolvenčního soudu. Při výkonu své funkce odpovídá dlužníkovi, věřitelům dlužníka a popřípadě dalším osobám za škodu vzniklou v důsledku porušení svých povinností. V průběhu insolvenčního řízení vykonává dohled nad insolvenčním správcem příslušný insolvenční soud (Kislingerová, Richter, Smrčka, 2013).

Osobou insolvenčního správce může být:

- insolvenční správce,
- hostující insolvenční správce,
- předběžný insolvenční správce,
- zástupce insolvenčního správce,
- oddělený insolvenční správce,
- zvláštní insolvenční správce (Hásová, Moravec, 2018).

Hostujícím insolvenčním správcem je ve většině případech státní příslušník členského státu Evropské unie, členských států Dohody o Evropském hospodářském prostoru či Švýcarské konfederace. Jedná se o osobu insolvenčního správce, který vykonává tuto funkci v některém z členských států a chce dočasně či příležitostně vykonávat funkci insolvenčního správce na území České republiky. Hostujícím insolvenčním správcem může být i zahraniční společnost, která funkci insolvenčního správce vykonává. Právo k tomu, vykonávat činnost hostujícího insolvenčního správce vzniká dnem nabytí právní moci daného povolení.

Předběžný insolvenční správce je stanoven insolvenčním soudem ještě před rozhodnutím o úpadku, a to za podmínek, které jsou uvedeny v insolvenčním zákoně. Předběžný insolvenční správce vykonává činnosti, které jsou mu stanoveny zákonem, a dále také povinnosti, které mu samotnému vymezil soud, a to, jak už bylo výše zmíněno, ještě před tím, než je vydáno rozhodnutí o úpadku.

Zástupce insolvenčního správce je stanoven soudem v případě, že insolvenční správce přechodně nemůže ze závažných důvodů vykonávat svou funkci. Mezi přechodné závažné

důvody můžeme zařadit například zdravotní komplikace, dovolenou či stáž v zahraničí. Zástupce insolvenčního správce může insolvenční soud stanovit, ale i zprostit funkce bez návrhu, a to kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení, pokud pro to má důvod.

Oddělený insolvenční správce je ustanoven insolvenčním soudem pro určité úkony. Insolvenční správce může být vyloučen z určitých úkonů pro svůj poměr jen k některému z dlužníkových věřitelů, nebo může být insolvenční správce vyloučen z určitých úkonů pro svůj poměr jen k některému ze zástupců dlužníkových věřitelů. Oddělený insolvenční správce je tedy ustanoven soudem, pokud není se zřetelem k charakteru pohledávky dlužníkovy věřitele a jeho postavení v insolvenčním řízení důvod pochybovat, že tento vztah ovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce. Oddělený insolvenční správce je tedy ustanoven v insolvenčním řízení vždy pro úkony, pro které je insolvenční správce vyloučen.

Zvláštní insolvenční správce je ustanoven insolvenčním soudem v případě, že je nutné v průběhu insolvenčního řízení řešit zvláštní problematiku, která vyžaduje odbornou specializaci (Hásová, Moravec, 2018).

2.2.5 Státní zastupitelství a likvidátor dlužníka

Státní zastupitelství a likvidátor dlužníka jsou posledními subjekty, které se mohou účastnit insolvenčního řízení.

Státní zastupitelství může vstoupit do zahájeného insolvenčního řízení, do incidenčních sporů i do moratoria, nemůže však podat insolvenční návrh, neboť ten může podat jen dlužník nebo jeho věřitel. Státní zastupitelství je insolvenčním zákonem bráno jako procesní subjekt a státní zástupce, který jedná jménem tohoto procesního subjektu, se může účastnit schůze věřitelů v případě, že se účastní i insolvenčního řízení (Hásová, Moravec, 2018).

Likvidátor dlužníka je osoba, která má zákonem výslovně stanoven normativní rámec účasti na insolvenčním řízení. V některých případech přímo jedná za osobu dlužníka, ale nevystupuje za něj jako jeho statutární orgán. Přechází na něj působnost jednat dlužníkovým jménem a je tak stanoven jeho orgánem. Přísluší mu tedy pravomoc jednat ve věcech svěřených statutárnímu orgánu dlužníka, která během insolvenčního řízení nepřešla na insolvenčního

správce. Likvidátor má také povinnost poskytovat součinnost insolvenčnímu správci v případech zjišťování majetkové podstaty (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

2.3 Insolvenční rejstřík

Insolvenční rejstřík charakterizujeme jako informační systém veřejné správy. Jeho správcem je Ministerstvo spravedlnosti České republiky (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

Je veřejně přístupný až na výjimky, které stanoví zákon. Insolvenční rejstřík lze najít na adrese *isir.justice.cz* a jeho obsahem je:

- seznam dlužníků,
- seznam insolvenčních správců a
- insolvenční spisy v digitalizované formě (Maršíková, 2014).

2.3.1 Seznam dlužníků

Pro každého dlužníka se v insolvenčním rejstříku vede jeden insolvenční spis. Pokud je dlužník fyzická osoba, v seznamu dlužníků je uvedeno jeho jméno, příjmení, bydliště, rodné číslo či datum narození v případě, že dlužník rodné číslo nemá.

Pokud je dlužníkem fyzická osoba – podnikatel, zapisuje se do seznamu dlužníků, kromě údajů uvedených v odstavci výše, také dodatek odlišující její firmu, sídlo a identifikační číslo.

Je-li dlužníkem právnická osoba, je do seznamu dlužníků zapsána obchodní firma či její název, sídlo a identifikační číslo.

Fyzická osoba může požádat na základě příslušné žádosti insolvenční soud o to, aby některé z osobních údajů této fyzické osoby, nebyly v insolvenčním rejstříku přístupné. Takovou žádost může dlužník podat kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení, ale jeho jméno a příjmení je v insolvenčním rejstříku zveřejněno vždy.

Vyškrtnut ze seznamu dlužníků je dlužník po uplynutí doby pěti let od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo skončeno insolvenční řízení. Dlužník má možnost požádat o vyškrtnutí z insolvenčního rejstříku nejdříve po uplynutí tří měsíců od právní moci rozhodnutí (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).

2.3.2 Seznam insolvenčních správců

Seznam insolvenčních správců je jedna ze součástí insolvenčního rejstříku, který je informačním systémem veřejné správy. V seznamu lze nalézt jednotlivé insolvenční správce a jejich kontaktní adresu (Maršíková, 2014).

Insolvenční správce, veškeré údaje o něm, ale i každou změnu těchto údajů zapisuje do seznamu insolvenčních správců ministerstvo. V seznamu tedy nalezneme insolvenční správce, kteří mají právo vykonávat činnost insolvenčního správce, či insolvenčního správce se zvláštním povolením, nebo dále také hostující insolvenční správce, kteří mají právo dočasně či příležitostně vykonávat svou činnost na území České republiky. Zároveň lze v seznamu insolvenčních správců vyhledat i ty, jimž bylo jejich právo pozastaveno nebo jejich právo zaniklo.

Ministerstvo spravedlnosti České republiky zapisuje insolvenčního správce, údaje o něm a popřípadě i změny těchto údajů na základě zákona o insolvenčních správcích, ale i na základě informací insolvenčního správce, které adresuje samotnému ministerstvu. Za aktuálnost seznamu insolvenčních správců, jakožto i údajů v něm obsažených, tedy nese zodpovědnost jak ministerstvo, tak insolvenční správce.

Seznam insolvenčních správců se obecně člení na tři části. První část je identifikována jako **obecná část seznamu**, kde nalezneme právě insolvenční správce, kterým vzniklo právo tuto činnost vykonávat. První část je dále rozdělena do dalších dvou částí, a to podle zaměření insolvenčního správce na:

- řešení úpadku dlužníka oddlužením a
- řešení úpadku dlužníka konkursem.

Druhá část nese název **zvláštní část seznamu** a jsou do ní odděleně zapsáni insolvenční správci, kterým vzniklo právo vykonávat tuto činnost pro ekonomicky významného dlužníka. Jedná se tedy o insolvenční správce se zvláštním povolením. Poslední, tedy třetí částí seznamu je **seznam hostujících insolvenčních správců** (Šnoblová, Němčák, 2014).

2.3.3 Insolvenční spisy

Insolvenční spis je specifický druh soudního spisu. Pro každého dlužníka je veden jeden insolvenční spis. Součástí insolvenčního spisu jsou rozhodnutí insolvenčního soudu vydána v insolvenčním řízení jakož i v incidenčních sporech, veškerá podání ohledně dlužníka, která

jsou vkládána do soudního spisu, který je veden insolvenčním soudem dlužníka, a dále další informace, které jsou stanoveny zákonem (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

2.4 Majetková podstata

Insolvenční zákon zahrnuje do majetkové podstaty veškerý majetek, jež je určený k uspokojení dlužnických věřitelů. Majetková podstata je tedy neodmyslitelně spojena s majetkem dlužníka, který se dostává do sféry kontroly věřitelů dlužníka. Nejedná se tedy jen o majetek výslovně uvedený dlužníkem, ale taktéž o hodnoty, které zjistil insolvenční správce na základě dlužnických neúčinných nebo neplatných právních úkonů. Insolvenční řízení by mělo vést k maximálnímu uspokojení dlužnických věřitelů, a proto je základem pro toto uspokojení právě správné zjištění a zajištění dlužnickovy majetkové podstaty.

Z časového hlediska můžeme do majetkové podstaty dlužníka zařadit:

- **stávající majetek**, neboli majetek v okamžiku, kterému insolvenční zákon přisuzuje zformování majetkové podstaty dlužníka,
- **budoucí majetek**, neboli majetek, který dlužník nabude v průběhu insolvenčního řízení po vzniku této majetkové podstaty a
- **předchozí majetek**, neboli majetek, který patřil dlužníkovi před vznikem majetkové podstaty (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

Dle paragrafu č. 206 insolvenčního zákona majetkovou podstatu tvoří:

- *peněžní prostředky,*
- *věci movité a nemovité,*
- *podnik,*
- *soubor věcí a věci hromadné,*
- *vkladní knížky, vkladní listy a jiné formy vkladů,*
- *akcie, směnky, šeky nebo jiné cenné papíry anebo jiné listiny, jejichž předložení je nutné k uplatnění práva,*
- *obchodní podíl,*
- *dlužnickovy peněžité i nepeněžité pohledávky, včetně pohledávek podmíněných a pohledávek, které dosud nejsou splatné,*
- *dlužnickova mzda nebo plat, jeho pracovní odměna jako člena družstva a příjmy, které dlužníkovi nahrazují odměnu za práci, zejména důchod, nemocenské,*

peněžitá pomoc v mateřství, stipendia, náhrady ucházejícího výdělku, náhrady poskytované za výkon společenských funkcí, podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci,

- *další práva a jiné majetkové hodnoty, mají-li penězi ocenitelnou hodnotu (Sbírka zákonů: Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), s. 2165, §206, odst. 1).*

Podle již výše uvedeného zákona, je třeba k těmto hodnotám majetkové podstaty přičíst také příslušenství, přírůstky, plody či užitky majetku, jež dále tuto majetkovou podstatu obohacují.

Na druhou stranu existuje i majetek, jež do majetkové podstaty zahrnut být nesmí. Jedná se o majetek, který nelze postihnout výkonem rozhodnutí nebo exekucí, technické prostředky, které jsou postihnuty vedením evidence investičních nástrojů nebo se uchovávají dokumenty, jež se údajů v této evidenci týkají, a v neposlední řadě technické prostředky, které slouží k poskytování údajů o vlastnících investičních nástrojů (Hásová, Moravec, 2018).

Vyloučena z majetkové podstaty je i částka, která je určena k úhradě odůvodněných existenčních potřeb dlužníka, a to potřeby jak jeho samotného, tak jeho rodiny. Do majetkové podstaty tedy nezahrnujeme zejména:

- běžné oděvní součásti, běžné vybavení domácnosti,
- snubní prsten a jiné předměty podobné povahy,
- zdravotnické potřeby a jiné věci, jež dlužník potřebuje vzhledem ke své nemoci či tělesné vadě,
- hotové peníze do částky, která odpovídá dvojnásobku životního minima jednotlivce (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

Soupis majetkové podstaty je listina, v níž je zapsán majetek, který do majetkové podstaty náleží. V momentě, kdy je věc zapsána do soupisu majetkové podstaty, má právo s touto věcí nakládat pouze osoba, která má dispoziční oprávnění k této majetkové podstatě. Osobou, jež vlastní dispoziční oprávnění, se většinou rozumí buď dlužník nebo insolvenční správce, a to podle fáze insolvenčního řízení či způsobu řešení úpadku. Soupis majetkové podstaty je ihned po sestavení zveřejněn v insolvenčním rejstříku (Maršíková, 2014).

Soupis majetkové podstaty provádí a neustále doplňuje insolvenční správce v průběhu insolvenčního řízení, a to podle pokynů insolvenčního soudu a za součinnosti věřitelského

výboru. Obsah tohoto soupisu musí být během insolvenčního řízení evidován předepsaným způsobem. Je to tedy dokument, ve kterém je insolvenčním správcem evidován aktuální stav majetkové podstaty dlužníka (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

Správou majetkové podstaty se většinou rozumí zejména činnosti, jakož i právních úkonů a opatření z nich vyplývající, pokud směřují k tomu, aby:

- *nedocházelo ke znehodnocení majetkové podstaty, zejména aby nedošlo k odstranění, zničení, poškození nebo odcizení majetku, který do ní náleží,*
- *majetek náležející do majetkové podstaty byl využíván v souladu se svým určením, pokud tomu nebrání jiné okolnosti,*
- *se majetková podstata rozmnožila, lze-li takovou činnost rozumně očekávat se zřetelem ke stavu majetkové podstaty a obvyklým obchodním příležitostem,*
- *byly vymoženy pohledávky dlužníka včetně plnění z neplatných a neúčinných právních úkonů (Sbírka zákonů: Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), s. 2170, §230, odst. 1).*

Dispoziční oprávnění k majetkové podstatě znamená na jedné straně oprávnění s majetkovou podstatou nakládat a na straně druhé oprávnění, ale zároveň i povinnost, majetkovou podstatu spravovat. Právě proto je k těmto úkonům oprávněna pouze osoba, která má dispoziční oprávnění k majetkové podstatě. Takovou osobou může být insolvenční správce či dlužník, a to v závislosti na stádiu insolvenčního řízení a způsobu řešení daného úpadku (Maršíková, 2014).

Osoba dlužníka má dispoziční oprávnění k majetkové podstatě:

- *v době do rozhodnutí o úpadku,*
- *v době po rozhodnutí úpadku, pokud ještě nedošlo ke stanovení řešení úpadku dlužníka,*
- *v době od povolení reorganizace,*
- *v době od povolení oddlužení a*
- *v době od schválení oddlužení formou plnění splátkového kalendáře;*

osoba insolvenčního správce má dispoziční oprávnění k majetkové podstatě:

- *v době od prohlášení konkursu,*
- *v době od schválení oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty,*
- *v době od schválení oddlužení formou plnění splátkového kalendáře, avšak pouze k majetku sloužícímu jako předmět zajištění, u kterého dal zajištěný věřitel pokyn ke zpeněžení a*
- *kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení předběžným opatřením omezujícím dlužníka v nakládání s majetkovou podstatou (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012, s. 119).*

Nakládání s majetkovou podstatou jsou zejména právní úkony, které se týkají majetku náležejícího do majetkové podstaty. V insolvenčním zákoně nalezneme pouze příkladný výčet aktiv, jež mohou být shledávány jako nakládání s majetkovou podstatou dlužníka. Insolvenční správce by měl při výkonu své činnosti postupovat s odbornou péčí a jeho povinností je vyvinout veškeré úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

Za nakládání s majetkovou podstatou můžeme považovat například výkon práv a povinností zaměstnavatele ohledně zaměstnanců dlužníka, plnění povinností podle předpisů o daních, o sociálním zabezpečení a veřejném zdravotním pojištění, vedení účetnictví a další podobné úkony (Maršíková, 2014).

Pohledávka za majetkovou podstatou je charakteristická tím, že vzniká až po zahájení insolvenčního řízení či dokonce až po rozhodnutí o úpadku. Věřitel ji neuplatňuje u insolvenčního soudu přihláškou pohledávky. Jestliže má insolvenční správce k dispozici dostatek finančních prostředků, měla by být hrazena průběžně, a to ve lhůtách její splatnosti (Maršíková, 2014).

Zákonem jsou tyto pohledávky rozděleny do dvou skupin, a to podle časového hlediska, přesněji řečeno podle času vzniku pohledávky. Do první skupiny řadíme pohledávky, jež vznikly po zahájení insolvenčního řízení nebo po vyhlášení moratoria. Druhá skupina zahrnuje pohledávky, jež vznikly po rozhodnutí o úpadku. Tyto pohledávky se uplatňují písemně vůči osobě, která vlastní dispoziční oprávnění, ale o jejich uplatnění se vždy vyrozumí insolvenční správce.

Pohledávky za majetkovou podstatou se uspokojují v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku, za předpokladu dostatečného množství finančních prostředků v majetkové podstatě (Hásová, Moravec, 2018).

2.5 Možnosti řešení úpadku

Dle insolvenčního zákona existují dvě základní formy úpadku. Jedná se o platební neschopnost a předlužení. Pro **platební neschopnost** je charakteristické:

- dlužník má více (nejméně dva) věřitelů,
- má peněžité závazky, které jsou déle jak 30 dnů po lhůtě splatnosti a není schopen tyto závazky plnit.

Do této platební neschopnosti se mohou dostat jak osoby, jež jsou podnikateli, tak i osoby, jež podnikateli nejsou.

Zatímco **předlužení** lze charakterizovat takto:

- právnická či fyzická osoba (podnikatel) má více věřitelů a zároveň
- souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.

Hlavní roli v předlužení tedy hraje poměr veškerých dlužníkových závazků (včetně těch nesplatných) a jeho majetku.

Insolvenční zákon líčí několik možností, jak úpadek dlužníka řešit. Jedná se zejména o:

- konkurs,
- reorganizaci,
- oddlužení, jež se výhradně týká dlužníků – nepodnikatelů (Podnikatel, 2013).

2.5.1 Konkurs

Konkurs je způsob řešení úpadku, který spočívá v tom, že dlužník ztrácí v důsledku prohlášení konkursu jakoukoliv možnost disponovat s majetkem, jež tvoří jeho majetkovou podstatu. Tento majetek je totiž insolvenčním správcem zpeněžen a zjištěné pohledávky věřitelů jsou poměrně uspokojeny z výnosu tohoto zpeněžení (Maršíková, 2014).

Tento proces lze také brát jako přímou ekonomickou likvidaci dlužníka, neboť jeho závazky jsou sice částečně uspokojeny v závislosti na celkové hodnotě majetkové podstaty, ale zbývající část dlužníkových závazků přežívá, a to i po ukončení insolvenčního řízení.

Konkurs je tedy jedna z možností řešení úpadku, jež je charakteristická těmito body:

- zjištěné pohledávky věřitelů jsou zásadně poměrně uspokojeny z výnosu, který byl získán zpeněžením majetkové podstaty, a zároveň
- neuspokojené pohledávky nebo jejich zbývající části nezanikají, pokud ovšem zákon nestanoví jinak (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

2.5.2 Reorganizace

Reorganizaci lze charakterizovat jako postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkového podniku, zajištěné opatřeními k uzdravení hospodaření tohoto podniku. Reorganizace se provádí podle reorganizačního plánu, který je schválený insolvenčním soudem a zároveň je průběžně kontrolováno jeho plnění ze strany věřitelů. Jako i při jiných možnostech řešení úpadku, tak i u reorganizace musí být naplněn účel zákona, a to co nejvyšší a poměrné uspokojení věřitelů. Pro reorganizaci je charakteristická intenzivnější aktivní účast věřitelů, a to z důvodů vtažení věřitelů do spolurozhodování a odpovědnosti za výsledek této možnosti řešení úpadku (Hásova, Moravec, 2018).

Reorganizaci řadíme mezi sanační způsoby řešení úpadku a je možno ji označit jako alternativu ke konkursu. Zjednodušeně můžeme reorganizaci považovat za regulované podnikání dlužníka, které je pod kontrolou soudu a věřitelů.

Reorganizace je omezena pouze na podnikatele, týká se tedy především jeho podniku a není důležité, zda je podnikatel fyzická osoba či právnická osoba.

Další omezení povolení reorganizace se dle insolvenčního zákona týkají celkového obratu dlužníka a počtu jeho zaměstnanců. Omezení zní takto:

- celkový obrat dlužníka za poslední účetní období předcházející insolvenčního návrhu musí být alespoň ve výši 100 000 000,- Kč či
- dlužník zaměstnává alespoň 100 zaměstnanců, a to v pracovním poměru.

Z těchto dvou omezení je jasné, že na reorganizaci dosáhne jen určitý okruh dlužníků, kdy se bude jednat zejména o větší podnikatele (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

2.5.3 Oddlužení

Oddlužení je další způsob, jak vyřešit úpadek dlužníka. Je přípustné jak pro právnickou osobu, tak i pro fyzickou osobu, která není podnikatelem. Oddlužení tedy nejčastěji využívají spotřebitelé (Maršíková, 2014).

Při řešení úpadku oddlužením můžeme říci, že je dlužníkovi dána možnost vyřešit své ekonomické problémy jinak než formou konkursu a možnost začít znovu. V České republice je institut oddlužení často nazýván „osobní bankrot“, což je spíše zavádějící označení. Oddlužení reaguje na společenskou situaci, tedy většinou na velké tempo zadlužování spotřebitelů. Pro nepodnikatele, hlavně tedy pro fyzické osoby, není řešení úpadku či případného hrozícího úpadku konkursem ideální (Chalupecká, Lavický, Juřena, Lebeda, 2012).

Tématu „oddlužení“ bude věnována třetí kapitola této diplomové práce, a to se zaměřením na oddlužení manželů a jeho celkový proces.

2.6 Novela insolvenčního zákona z roku 2019

Novela insolvenčního zákona byla schválena na začátku roku 2018 a její převážná část nabyla účinnosti 1. června 2019. Nová pravidla přináší zejména pro proces oddlužení, který na základě výše splaceného dluhu bude trvat buď 3 nebo 5 let. Je tak zřejmé, že na oddlužení dosáhne mnohem větší počet dlužníků. Dále byla například zrušená minimální nutná výše zaplacených dluhů pro starobní důchodce a invalidní osoby ve druhém či třetím stupni (Insolvenční zákon, 2018).

Nejdůležitější změny, které přinesla novela insolvenčního zákona z roku 2019 v oblasti oddlužení, jsou uvedeny v následujících bodech:

- osvobozen od dluhů může být dlužník splacením pohledávek v plné výši nezajištěným věřitelům, a to plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, což je logické, protože plné splácení pohledávek je v zásadě ideální stav,
- oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty může být splněno v případě, že dlužník v době tří let od schválení onoho oddlužení splatí nezajištěným věřitelům alespoň šedesát procent všech jejich pohledávek,
- další možnost splnění oddlužení nastává v případě, jestliže po dobu pěti let od schválení onoho oddlužení nebylo toto oddlužení dlužníku zrušeno a zároveň

dlužník neporušil svou povinnost vynaložit veškeré úsilí, jež by po něm mohlo být spravedlivě požadováno, k plnému uspokojení všech pohledávek svých věřitelů; má se za to, že dlužník tuto povinnost neporušil, pokud v uvedeném čase splatil nezajištěným věřitelům nejméně třicet procent všech jejich pohledávek,

- pro starobní důchodce a invalidní osoby vzniká nárok na splnění oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty již po třech letech, pokud po tuto dobu od schválení oddlužení nedošlo k jeho zrušení; podmínky se týkají osob, jež jsou invalidní ve druhém či třetím stupni a osob, kterým vznikl před schválením oddlužení nárok na starobní důchod a zároveň tento nárok trval po celou dobu schváleného oddlužení.

Novelizace je cílena zejména na osoby, které jsou předlužené a nacházejí se v tzv. dluhové pasti. Takový stav je většinou důsledkem tíživé sociální situace, která je zapříčiněna využíváním pochybných spotřebitelských úvěrů od nebankovních společností či nejrůznějších poskytovatelů (Business Info, 2019; Česká justice, 2019).

3 Proces oddlužení manželů v insolvenčním řízení

Tato kapitola je věnována procesu oddlužení manželů v insolvenčním řízení a je rozdělena do dalších pěti podkapitol. První podkapitola se zabývá insolvenčním návrhem a návrhem na povolení oddlužení manželů. Ve druhé podkapitole nalezneme informace k zahájení insolvenčního řízení. Třetí podkapitola se týká rozhodnutí o schválení oddlužení manželů. Čtvrtá podkapitola je zaměřena na podmínky splnění oddlužení a v poslední, paté kapitole jsou popsány výhody a nevýhody oddlužení manželů.

3.1 Insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení manželů

Společné vyhlášení osobního bankrotu se manželům vyplatí hlavně tehdy, mají-li společné dluhy. I přesto se však do celkové dlužné částky zahrnují veškeré dluhy, tedy nejen ty společné, ale i ty, které má na svědomí pouze jeden z manželů, a to jak z doby manželství, tak i z doby před uzavřením sňatku.

3.1.1 Návrh na povolení oddlužení

Podat návrh na povolení společného oddlužení manželů spolu s insolvenčním návrhem smí výhradně fyzická osoba prostřednictvím advokáta, notáře, insolvenčního správce, soudního exekutora, nebo akreditované neziskové a veřejně prospěšné organizace, kdy v praxi návrhy na povolení oddlužení sepisují nejčastěji advokáti. Tento návrh se podává u krajského soudu v místě trvalého bydliště.

Návrh na zahájení insolvenčního řízení může podat i věřitel, kdy do 30 dní od tohoto podání má dlužník možnost podat návrh na povolení oddlužení.

V případě podání návrhu na společné oddlužení manželů zaplatí manželé za toto podání dohromady 6 000,- Kč. Jednotlivec v tomto případě zaplatí 4 000,- Kč. Akreditované neziskové a veřejně prospěšné organizace jsou povinny poskytovat služby spojené se zpracováním a podáním návrhu zdarma.

Po zahájení insolvenčního řízení nesmí být na společné jmění manželů prováděny žádné exekuce a věřitelé mohou přihlašovat své pohledávky, a to pouze přihláškou v rámci insolvenčního řízení. Na těchto pohledávkách zároveň přestávají naskakovat úroky a sankce (Skrblík, 2020).

Návrh na povolení oddlužení musí být podán na formuláři a musí obsahovat tyto náležitosti:

- identifikaci dlužníka/dlužníků,
- identifikaci osoby oprávněnou k jednání za dlužníka,
- popis rozhodných skutečností, které dokládají, že je dlužník v úpadku,
- odůvodnění výše hodnoty plnění, které v průběhu oddlužení obdrží nezajištění věřitelé,
- údaje o očekávaných příjmech v následujících 12 měsících,
- údaje o příjmech za posledních 12 měsíců,
- navrhovaný způsob oddlužení,
- počet vyživovaných osob,
- seznam veškerého majetku dlužníka,
- čestné prohlášení (Justice.cz, 2019)

Návrh na povolení oddlužení je k dispozici v příloze této diplomové práce jako Příloha 1.

3.1.2 Podmínky pro společné oddlužení manželů

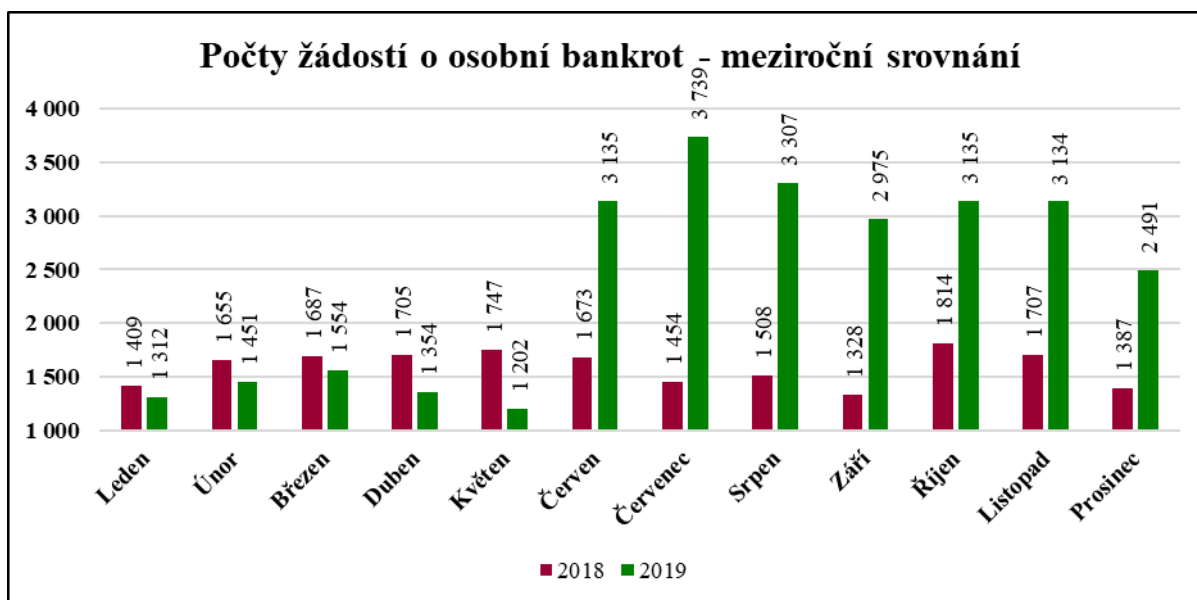
Aby vůbec manželé mohli podat návrh na společné oddlužení manželů, musí splnit tyto podmínky:

- manželé mají společné dluhy nejméně u dvou věřitelů,
- jsou dlouhodobě neschopni platit své závazky,
- mohou si dovolit splácet částku alespoň ve výši 3 268,- Kč, zaokrouhleně 3 300 Kč
- prokazují poctivý záměr a odpovědný přístup k plnění povinností,
- ke dni podání návrhu oddlužení jsou prokazatelně v manželském svazku.

Mají-li manželé společné dluhy, ale do osobního bankrotu vstoupí každý samostatně, pak musí také samostatně plnit podmínky pro oddlužení. Pokud manželé podají společný návrh, ale jeden z nich žádné dluhy nemá a druhý z manželů má dluhy ještě z doby před uzavřením manželství, je ve většině případů toto oddlužení manželů soudem zamítnuto. Je však většinou v tomto případě povoleno oddlužení jednoho z manželů. Překážkou v tomto povolení oddlužení je to, že za těchto podmínek mohou věřitelé požadovat doplacení dluhu ze společného jmění manželů, a to platí i pro případné exekuce. (Skrblík, 2020).

V následujícím grafu (Graf 3.1) je srovnán počet žádostí o osobní bankrot v roce 2018 s počty žádostí o osobní bankrot v roce 2019, kdy v polovině roku začala platit novela zákona. Jedná se o žádosti všech dlužníků, nejen manželů.

Graf 3.1 Počty žádostí o osobní bankrot – meziroční srovnání

Zdroj: Insolvenční rejstřík

Z grafu je patrné, že největší nárůst žádostí o osobní bankrot zaznamenáváme v červnu roku 2019, a to díky novele zákona, která začala platit právě na začátku měsíce června. V prosinci roku 2019 poprvé od léta podalo návrh na oddlužení méně než 3 tisíce osob, a leden 2020 přinesl další pokles.

V březnu roku 2020 podalo žádost více než tři tisíce dlužníků, v dubnu jich však opět výrazně ubylo, a to na 1919 žádostí, kdy důvodem je především obava dlužníků z nákazy koronavirem. Propad by však měl být jen dočasný a k odloženým insolvenčním se v závěru roku může přidat i vlna dalších návrhů, které budou vyvolány stávající ekonomickou krizí (Česká justice, 2020).

3.2 Zahájení insolvenčního řízení

Insolvenční řízení je zahájeno dnem, kdy insolvenční návrh dojde věcně příslušnému soudu. V insolvenčním řízení je věcně příslušný soud jakožto soud prvního stupně krajský soud. Věcná příslušnost je soudem zkoumána kdykoliv v průběhu řízení. Pokud by byl návrh podán například u okresního soudu, insolvenční řízení by nebylo zahájeno. Postoupil by okresní soud

insolvenční návrh věcně příslušnému krajskému soudu, je insolvenční řízení zahájeno dnem, kdy tento návrh krajský soud obdrží (Hásová, Moravec, 2018).

Zahájení insolvenčního řízení se oznamuje vyhláškou, která je v případě dlužnického insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení soudem zveřejněna v insolvenčním rejstříku do 3 pracovních dnů ode dne obdržení tohoto návrhu.

Zahájením insolvenčního řízení nastávají v platnost určité účinky. První se týká majetkové podstaty, kdy na majetek náležející do této majetkové podstaty nesmí být prováděny exekuce. Výjimku tvoří pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou. Tyto mohou být uspokojovány exekucí i po zahájení insolvenčního řízení, ale pouze na základě rozhodnutí insolvenčního soudu.

Dalším platným účinkem jsou přihlášky věřitelů, kdy vůči dlužníkovi mohou věřitelé uplatnit své pohledávky, a to pouze přihláškou v rámci insolvenčního řízení.

V neposlední řadě nesmí dlužník zanedbatelně zmenšit svůj majetek nebo způsobit podstatné změny v jeho skladbě či využití (Justice.cz, 2020).

3.2.1 Nesrovnalosti a překážky rozhodnutí o schválení oddlužení

Jestliže soud shledá insolvenční návrh nekompletní či chybný, nebo je jim sledován nepoctivý záměr, může rozhodnout o:

- **opravě a doplnění návrhu na povolení oddlužení** – nejčastější chybou je v tomto případě nekompletní insolvenční návrh, a to například když dlužník v tomto návrhu neuvede všechny náležitosti či je jeho návrh na povolení oddlužení nesrozumitelný. Na opravení tohoto návrhu má dlužník maximální lhůtu sedmi dní;
- **zpětvzetí návrhu na povolení oddlužení** – tato situace může nastat v případě, kdy se dlužník rozhodne před schválením oddlužení insolvenčním soudem vzít tento návrh na povolení oddlužení zpět;
- **zamítnutí návrhu na povolení oddlužení** – návrh na povolení oddlužení může být soudem zamítnut v případě, kdy je hodnota plnění pro nezajištěné věřitele nižší než 30 %. I v tomto případě však zamítnutí proběhnout nemusí, a to v situaci, kdy by věřitelé s nižším plněním souhlasili. Zamítnut může být návrh na povolení oddlužení i v případě, kdy je soudem shledán nepoctivý záměr tohoto návrhu. To může nastat v případě, kdy na dlužníka v posledních pěti letech probíhalo insolvenční řízení či bylo v posledních deseti letech o oddlužení rozhodnuto (Hásová, 2014).

3.3 Rozhodnutí o schválení oddlužení

Rozhodnutí o schválení oddlužení je většinou spojeno s rozhodnutím o úpadku. V rozhodnutí je dlužníkovi ustanoven insolvenční správce, věřitelé jsou v tomto rozhodnutí vyzváni podat přihlášky ke svým pohledávkám. Manželům v tento okamžik nastávají určité povinnosti (Hásová, 2014).

3.3.1 Rozhodnutí o schválení oddlužení manželů

Po zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení soud rozhodne, zda se dlužník, v našem případě manželé, nacházejí v úpadku či nikoliv. Pokud se dlužník v úpadku nachází, vydá soud rozhodnutí o úpadku, které obsahuje několik výroků:

- zjištění úpadku,
- ustanovení insolvenčního správce,
- datum nastávajících účinků rozhodnutí,
- výzvu pro věřitele ohledně zajišťovacích práv k dlužníkovu majetku,
- výzvu pro věřitele k přihlašování pohledávek,
- uložení povinnosti dlužníkovi sestavit a odevzdat seznam svého majetku s uvedením svých dlužníků, pokud tak ještě neučinil.

Další výroky se liší podle toho, zda bylo nebo nebylo s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení. Pokud je s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení, jsou dalšími výroky:

- výzva přihlášeným věřitelům, aby insolvenčnímu soudu sdělili svůj zájem o výkon funkce ve věřitelském orgánu a
- výrok o povinnosti dlužníka platit zálohy na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce.

Pokud s rozhodnutím o úpadku není spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení, jsou dalšími výroky:

- místo a termín konání schůze věřitelů a
- místo a termín přezkumného jednání.

Pokud je rozhodnutí o úpadku vydáno na základě dlužníkovy insolvenčního návrhu, není proti němu přípustné odvolání. Kdežto pokud je rozhodnutí o úpadku na základě věřitelského insolvenčního návrhu, může se proti němu dlužník odvolat (Justice.cz, 2020).

3.3.2 Ustanovení insolvenčního správce

Na začátku tohoto řízení je ustanoven insolvenční správce, a to insolvenčním soudcem. Sám insolvenční správce si nemůže zvolit, kterých insolvenčních řízení se chce účastnit. Insolvenčním správcům jsou případy přiřazovány na základě tzv. rotačního systému, do kterého soud nesmí zasahovat a pokud tak uskuteční, jeho zásah musí odůvodnit.

Rotační systém lze popsat jako skupinu insolvenčních správců, ve které je přesně dané pořadí. Do tohoto rotačního systému se insolvenční správce dostane, když má v obvodu příslušného krajského soudu sídlo nebo provozovnu. V určitém okamžiku je pak soudem požádáno o určení osoby správce a systém mu přidělí správce, který je v daný čas na prvním místě v rotačním systému. Tímto způsobem pak soudce ustanoví insolvenčního správce do funkce v insolvenčním řízení a zároveň jej toto ustanovení automaticky posouvá na konec rotačního systému.

V průběhu řízení pak může dojít ke změně tohoto insolvenčního správce, a to v případě, že se tak rozhodnou věřitelé. Ti musí pro odvolání správce a ustanovení nového správce hlasovat nadpoloviční většinou, ale zároveň musí tito věřitelé mít nadpoloviční většinu přihlášených pohledávek.

Dlužník sám tedy o změně insolvenčního správce rozhodovat nemůže. Může pouze navrhnout jeho zproštění, a to v případě, kdy insolvenční správce neplní řádně své povinnosti, nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí nebo závažně poruší důležitou povinnost. Nárok na to, aby soud správce opravdu zprostil a ustanovil nového, však dlužník nemá (Justice.cz, 2020).

3.3.3 Povinnosti manželů při společném oddlužení

Na plnění všech těchto povinností dohlíží insolvenční správce, který může v případě zjištění závažného porušení stanovených pravidel navrhnout zrušení oddlužení. Hlavní povinností manželů je především vynaložení veškerého úsilí na placení dluhů, a to s cílem splatit věřitelům co nejvíce. Jestliže bude soudem shledána nedostatečná snaha manželů, může soud schválené oddlužení kdykoli zrušit. Dalším důvodem pro zrušení oddlužení je například zatajování příjmů.

Povinnosti manželů po celou dobu oddlužení jsou:

- **vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost** – a to například takovou, která odpovídá jejich pracovní kvalifikaci,
- **použít ke splátkám i mimořádné příjmy** – a to takové příjmy, které jsou nad rámec splátkového kalendáře. Jedná se především o všechny příležitostné přivýdělky, výhry ze soutěží, příjmy z krátkodobých pronájmů a další mimořádné příjmy,
- **dokládat insolvenčnímu správci výši příjmů** – za příjmy se v tomto případě považuje mzda, příjmy z podnikání, nemocenská, starobní a invalidní důchod, jednorázový dar či dědictví,
- **nezatajovat žádné příjmy a v neposlední řadě**
- **nevytvářet žádné nové dluhy** (Kurzy.cz, 2020).

3.3.4 Nezabavitelná částka a insolvenční kalkulačka

Při oddlužení se počítá s celým příjmem domácnosti. Jako první je odečtena nezabavitelná částka, která v roce 2020 činí 6 908,- Kč na osobu. U manželů tedy počítáme s částkou 13 816,- Kč, kdy jsou dále odečítány nezabavitelné částky na vyživované osoby, pokud se ve společné domácnosti takové nacházejí.

Vůči sobě navzájem mají vyživovací povinnost právě manželé, to dohromady činí 3 454,- Kč. Částka 1 727,- Kč je pak odečítána za každé vyživované dítě.

Na úhradu splátek při oddlužení musí manželé vyhradit minimálně 3 268,- Kč. Pokud by nebyla splněna tato podmínka, bude soudem toto oddlužení zamítnuto.

Zároveň je nutné počítat s odměnou insolvenčního správce, kdy ta činí 1 635,- Kč za měsíc. Manželé platí tuto odměnu insolvenčnímu správci dohromady, tedy společně za oba manžele (Fabian&Partners, 2020).

Orientační kalkulačka splátek je dnes běžně dostupná na internetu a může dlužníkovi pomoci určit alespoň orientační výši splátek. Orientační kalkulačku splátek pro společné oddlužení manželů lze nalézt například na webu *exekuce-insolvence.cz*, kdy její náhled můžeme sledovat na Obrázku 3.1 – Kalkulačka splátek pro společné oddlužení manželů.

Obrázek 3.1 – Kalkulačka splátek pro společné oddlužení manželů

KALKULAČKA SPLÁTEK PŘI SPOLEČNÉM ODDLUŽENÍ OD 1.7.2020

MANŽEL

Čistá měsíční mzda Kč

Počet vyživovaných dětí ▼

Nezabavitelná částka za manželku ▼

MANŽELKA

Čistá měsíční mzda Kč

Počet vyživovaných dětí ▼

Nezabavitelná částka za manžela ▼

VÝPOČET SPOČÍTAT

Zdroj: Exekuce-Insolvence

Pro příklad je v Obrázku 3.2 – Kalkulačka splátek pro společné oddlužení manželů s fiktivními hodnotami uveden smyšlený výpočet, kdy manželova čistá měsíční mzda činí 25 200,- Kč a váže se k němu počet tří vyživovaných dětí. Samozřejmě uplatňuje nezabavitelnou částku za manželku. Manželka pobírá čistou měsíční mzdu ve výši 17 900,- Kč a taktéž uplatňuje nezabavitelnou částku za manžela.

Obrázek 3.2 – Kalkulačka splátek pro společné oddlužení manželů s fiktivními hodnotami

KALKULAČKA SPLÁTEK PŘI SPOLEČNÉM ODDLUŽENÍ OD 1.7.2020		VÝSLEDEK	
MANŽEL		ZBYTEK MZDY MANŽEL	20 490 Kč
Čistá měsíční mzda	25200 Kč	Srážka manžel	4 710 Kč
Počet vyživovaných dětí	3 osoby ▼	ZBYTEK MZDY MANŽELKA	12 876 Kč
Nezabavitelná částka za manželku	Ano ▼	Srážka manželka	5 024 Kč
MANŽELKA		CELKOVÝ ZBYTEK MZDY (MANŽEL+MANŽELKA)	33 366 Kč
Čistá měsíční mzda	17900 Kč	CELKOVÁ SRÁŽKA NA ODDLUŽENÍ	9 734 Kč
Počet vyživovaných dětí	0 osob ▼	Celkové srážky za 5 let	584 040 Kč
Nezabavitelná částka za manžela	Ano ▼	Odměna správce za 5 let	81 000 Kč
		Do výsledné částky není započítáno DPH	

Zdroj: Exekuce-Insolvence

Z Obrázku 3.2 je patrné, že z čisté mzdy 25 200,- Kč zbude prvnímu z manželů 20 490,- Kč, kdy z této částky je mu sraženo 4 710,- Kč na společné oddlužení. Druhému z manželů z čisté mzdy 17 900,- Kč zbude 12 876,- Kč a z této částky je pak sraženo 5 024,- Kč na společné oddlužení. Zbytek mzdy pro oba manžele dohromady činí 33 366,- Kč. Částka 9 734,- Kč je tedy celková srážka na společné oddlužení. Celkové srážky za pět let splácení tedy mohou dosáhnout částky 584 040,- Kč. Je však nutno k nim započíst odměnu správce, která za pět let splácení činí 81 000,- Kč bez DPH.

Dle insolvenční novely, která platí od 1. června 2019 smí být oddlužení provedeno pouze prodejem majetku, nebo kombinací zpeněžení majetku a splátkového kalendáře. Varianta, kdy bylo oddlužení povoleno samostatným splátkovým kalendářem, již není možná (Skrblík, 2020).

3.3.5 Společná insolvence manželů a rozvod

Pokud je insolvenčním soudem povoleno společné oddlužení manželů, jsou tito manželé považováni za jednu osobu, a to i v případě rozdělení tohoto manželství rozvodem. Dojde-li tedy k rozvodu, nemá tento rozvod na probíhající společné oddlužení žádný vliv.

Problém nastává tehdy, přestane-li jeden z manželů splácet pravidelné částky, protože veškeré závazky tím pádem přechází na druhého z manželů a musí je plnit v plné výši sám. Podobná situace nastává v okamžiku, kdy jeden z manželů v průběhu společného oddlužení zemře. Pozůstalý z manželů musí splácet celou výši dluhu sám.

3.4 Splnění oddlužení

Dle insolvenční novely z roku 2019 bereme v potaz dvě varianty splnění oddlužení. Společné dluhy manželů budou odpuštěny, pokud splatí alespoň:

- 60 % svých závazků během tří let, nebo
- 30 % svých závazků během pěti let.

V případě, kdy se manželům nepodaří splnit podmínky pro první variantu oddlužení, tedy splacení 60 % svých závazků do tří let, jsou povinni ve splácení pokračovat a snažit se uhradit alespoň 30 % svých závazků do dalších dvou let.

Pokud se jim nepodaří dodržet podmínku splacení alespoň 30 % svých závazků do pěti let, rozhodne o případném prominutí dluhů soud. Ten bude zkoumat, zda manželé vynaložili veškeré úsilí na splacení všech svých dluhů. Pokud rozhodne, že bylo dosaženo maximálního

úsilí, bude jim zbytek dluhů odpuštěn, i když splatí jen nepatrnou část. V opačném případě, kdy bude soudem rozhodnuto, že maximální úsilí nebylo vynaloženo, budou manželé ve stejné situaci, jako byli před podáním návrhu na společné oddlužení (Kurzy.cz, 2020).

3.5 Výhody a nevýhody společného oddlužení manželů

Mezi hlavní výhody společného oddlužení manželů řadíme zejména:

- **sjednocení a sečtení veškerých dluhů** – dluhy obou manželů jsou sečteny a podává se pouze jeden návrh na zahájení insolvenčního řízení formou oddlužení. Návrh tak manželé vyjde na 6 000,- Kč, kdy v případě oddlužení každého zvlášť zaplatí každý částku 4 000,- Kč,
- **všechny společné závazky se započítávají pouze jednou** – v případě, kdy by se manželé rozhodli zažádat o oddlužení každý samostatně, počítaly by se společné závazky 2x, a to z důvodů zodpovědnosti každého z manželů za celou dlužnou částku v plném rozsahu,
- **nižší odměna insolvenčnímu správci** – rozhodnou-li se manželé oddlužit společně, činí odměna insolvenčnímu správci 1 634,- Kč měsíčně. V případě samostatného oddlužení by odměna insolvenčnímu správci činila 1 089,- Kč za osobu, za oba manžele tedy 2 178,- Kč měsíčně (Skrblík, 2020).

Mezi hlavní nevýhody společného oddlužení manželů můžeme zařadit:

- **úmrtí jednoho z manželů** – dojde-li v průběhu oddlužení k úmrtí jednoho z manželů, musí druhý z manželů pokračovat ve splácení celé výše dluhu sám,
- **rozvod** – i při rozvodu platí v průběhu společného oddlužení stejné podmínky, jako by byli manželé stále svoji. Přestane-li jeden z manželů plnit svou povinnost a přestane splácet, druhý z manželů musí plnit všechny závazky v plné výši sám.

3.6 Předpoklady k vyhnutí se zadlužení a případnému osobnímu bankrotu

Dle informací Exekutorské komory České republiky v roce 2019 oproti roku 2018 poklesl počet fyzických osob evidovaných v Centrální evidenci exekucí. Ke konci roku 2018 bylo evidováno 821 337 osob, na konci roku 2019 to bylo 783 053 osob. Počet lidí v exekuci se tedy meziročně snížil o 38 284 osob. Proti fyzickým osobám evidovaných v Centrální evidenci exekucí je vedeno celkem 4 476 069 exekucí, což v průměru znamená 5,72 exekučních řízení

na jednu fyzickou osobu. Důvodem poklesu fyzických osob evidovaných v evidenci exekucí může být například i novela insolvenčního zákona z roku 2019 (Exekutorská komora České republiky, 2020).

Aby se člověk vyhnul úpadku, měl by hlavně sledovat své finance a popřípadě si vést jednodušší domácí účetnictví. Základním pilířem vyhnutí se úpadku je pak situace, kdy bychom měli mít stále na paměti, že naše příjmy by měly převyšovat naše výdaje.

Aby se člověk přece jen úpadku vyhnul a nemá, co se týče financí, tak docela pevnou vůli, je vhodné se držet určitých pravidel, rad či předpokladů, které když dodržíme, nemusíme se bát upadnutí do jakési dluhové spirály.

- 1) Půjčme si jen tehdy, když si opravdu půjčit musíme – americký herec a rapper Will Smith jednou řekl: „*Příliš mnoho lidí utrácí peníze, které nevydělal za věci, které nepotřebují, aby udělali dojem na lidi, které nemají rádi.*“ Měli bychom si tedy vždy pokládat otázku, zda danou věc opravdu potřebujeme. Kdo dnes nemá drahý telefon nebo drahé auto, jako by nebyl, ale za jakou cenu? V první řadě je důležité uvědomit si zbytnost a nezbytnost věcí a podle toho dále uvažovat, zda je důležitější mít nejnovější telefon drahé značky či radši zaplacený nájem. Když už je opravdu nutno peníze hledat někde jinde, je lepší zkusit prvně půjčku od někoho z rodiny, která by byla určitě levnější. Pokud tuto možnost nemáme, až pak se obracíme na úvěrové společnosti.
- 2) Půjčme si jen na věci, u kterých je doba použitelnosti delší než doba splácení půjčky – zde radíme určitě půjčky například na auta, kdy auto ve většině případů slouží dlouhou řadu let, zatímco je splaceno například za pět let. Dalším příkladem mohou být hypoteční úvěry na bydlení. Půjčky, které si bereme například kvůli Vánocům, či letní dovolené jsou smysl postrádající. Jsou to situace, které se každý rok opakují, a proto je velice jednoduché spadnout do dluhové spirály. Navíc se všemi úroky a poplatky, které úvěrovým společnostem platíme, vyjde taková dovolená či Vánoce mnohem draž, což si ve většině případů ani neuvědomíme.
- 3) Informace v televizi nemusí být vždy pravdivé – proto je určitě vhodné ověřit si veškeré informace před podpisem jakékoliv smlouvy. V televizi vždy vidíme, jak banky nabízejí úroky od tolika a tolika procent, ale ne každý žadatel o půjčku na tyto procenta dosáhne. Většinou jsou úroky mnohem vyšší, ale nejen úroky. Je nutné zjistit si veškeré sankce,

pokuty či rozhodčí doložky. Neinformovanost dlužníků tak bývá velkým problémem. Proto je nutné ověřovat si veškeré informace, a to i tam, kde bychom to až tolik neočekávali.

- 4) Čas na rozmyšlenou – hraje u půjček velkou roli. Není vhodné rozhodovat se ve stresu a spěchu. Využijme čas zjištěním si běžných podmínek na trhu, porovnáním nabídek konkurenčních úvěrových společností. Vhodné je i přizvat si k pomoci někoho, kdo se například financemi zabývá či jim alespoň rozumí. Na základě získaných informací se pak rozhodujeme. Výhodou u některých bank v dnešní době je, že se dá půjčka vrátit například i měsíc po tom, co jsme ji obdrželi na účet. Tuto službu ovšem nenabízí všechny banky na trhu. Většinou se jedná o internetové úvěrové společnosti.
- 5) Cena půjčky není jen úrok – zde bývá hlavní kámen úrazu. Při vybírání vhodné půjčky nelze sledovat jen úrokovou míru, za kterou je půjčka nabízena. Důležitým faktorem je zde také tzv. RPSN, které nám o nákladech půjčky prozradí mnohem více. I tak v něm ale nemusí být započteny všechny náklady, proto je důležité přečíst si podmínky ve smlouvě. Je proto vhodné nechat si úvěrovou společností zdokumentovat, kolik vlastně za půjčku celkem zaplatíme. Další pomůckou pro lepší představu o našich schopnostech splácet je splátkový kalendář.
- 6) Finanční rezervy – nikdy neutrácíme náš příjem do poslední koruny. Je vhodné mít nějaké finanční rezervy, a to pro případ nečekaných výdajů. Finanční rezervy pak mohou sloužit jako záchrana, když se nám porouchá auto či nějaký domácí spotřebič. Nepřítomnost finančních rezerv může vést k další půjčce, která taktéž nemusí být poslední, což nevede k ničemu jinému než k dluhové spirále.
- 7) Podpis smlouvy, až když máme všechny podstatné informace – největší chyba dlužníků je podpis smlouvy ihned po jejím předložení. Mnoho obchodníků se snaží dlužníky nalákat, a to většinou na limitovanou výhodnost půjčky, kdy se dlužník nechá ukecat a takovou smlouvu podepíše, aniž by si třeba zjistil, že na trhu jsou momentálně mnohem výhodnější půjčky. Smlouvy je tedy vždy nutno číst pečlivě a v klidu. Jestliže je dlužníkovi nabídnuta smlouva o mnoha desítkách stran, je třeba zpozornit. Příliš dlouhé smlouvy jsou matoucí, mají klienta odradit od čtení a přitom jsou v dlouhém textu zamotané nevýhodné podmínky tak, aby byly pro běžné oko lehce přehlédnutelné.

Pokud je nám předložena takováto matoucí smlouva, přejdeme raději ke konkurenci, či si ji opravdu důkladně přečteme.

- 8) Půjčka ovlivní naši budoucnost – při rozhodování o půjčce je důležité myslet na to, že nás tato půjčka ovlivní na dlouho do budoucna. Pokud splácíme včas a pravidelně, budujeme si u úvěrové společnosti dobrou pověst, díky které si zajistíme levnější půjčku pro případné příště. Vhodné je také zvážit pojištění pro případ neschopnosti splácet. I tady je ovšem důležité dávat si pozor a číst pozorně pojistnou smlouvu. Pojistné plnění totiž málokdy opravdu přijde a opravdu pomůže. Pokud se však takto stane, je pomoc poskytnuta jen na několik měsíců. Při pojištění pro případ neschopnosti většinou více zaplatíme, než v případě nouze dostaneme. Lepší je v tomto případě odkládat si peníze bokem a mít připravenou právě již zmíněnou finanční rezervu, kdyby nastal jakýkoliv problém. Pokud by se ovšem opravdu naskytly potíže se splácením, je vhodné neprodleně kontaktovat poskytovatele půjčky a na dalším postupu se dohodnout.
- 9) Neschopnost splácet půjčku neřešíme další půjčkou – říká se, že druhá půjčka je vždycky dražší, takže se ve výsledku zadlužíme ještě víc. Místo toho je vhodným řešením domluvit se na dalším postupu s úvěrovou společností, například odkladem či snížením splátek. Odložení splátek je sice zpoplatněno, rozhodně ale vyjde levněji než půjčka druhá. Takovéto změny si vždy vyžádáme písemně a s písemným souhlasem úvěrové společnosti. Platební neschopnost potkala nejednoho dlužníka a pomoc s takovýmto problémem můžeme hledat například u neziskových organizací, poraden, které byly zřízeny právě proto, aby lidem ve finanční nouzi mohly poskytnout poradenství ohledně naší finanční tísně, a to zcela zdarma. Zároveň můžeme hledat pomoc na každém městském úřadě, kde také fungují určité poradenské služby, kdy nám je sociální pracovník schopen říci alespoň základní kroky, kterými začít situaci řešit.
- 10) Půjčku nám zamítli – a to určitě z nějakého důvodu. Pokud půjčku nedokážeme splácet, úvěrová společnost nám ji určitě neposkytne. Zaprvé tím chrání sebe, ale i samotné dlužníky před předlužením a zadruhé naši situaci vyhodnocovali odborníci, tudíž je vhodné zamyslet se nad tím, proč nám banka odmítla půjčku poskytnout a fakt přijmout tak jak je. Určitě není v tomto případě vhodné běžet rychle k nebankovní společnosti, která nám peníze půjčí bez jakéhokoliv podrobného zkoumání naší finanční situace.

- 11) Dluhy z podnikání fyzické osoby – se považují za dluhy ve společném jmění manželů, proto je lepší založit si například společnost s ručením omezeným, kdy je osobní majetek oddělen od majetku, který byl vložen do samotného podnikání.
- 12) Exekučně je postižitelné i dispoziční právo k účtu – jestliže si jeden z manželů vezme úvěr bez vědomí druhého z manželů a tento úvěr přijde na jeho účet, ke kterému má druhý z manželů dispoziční právo, postihne případná exekuce společné jmění manželů.
- 13) Budoucí manžel/manželka – před vstupem do manželství je vhodné si budoucího manžela či manželku prověřit. Po uzavření sňatku automaticky ručíme za 50 % dluhů až do výše jedné poloviny zůstatku na našem účtu. Proto je v některých případech vhodné uzavřít předmanželskou smlouvu, ve které lze například sjednat režim zcela oddělených jmění. To znamená, že ke vzniku společného jmění manželů nemusí vůbec dojít a po svatbě bude mít každý z manželů svůj vlastní majetek, tím pádem i svoje vlastní dluhy.
- 14) Přebírejme doporučené zásilky – je vhodné vždy přebírat všechny doporučené zásilky. Pokud zásilku nepřebereme, bude nám po 10 dnech vhozena do schránky a tím považováno za doručenou.
- 15) Dluhy ve společném jmění – vznikne-li dluh z věci, kterou mohou ve společném jmění manželů užívat oba manželé, jsou za tento dluh zodpovědní oba. Tady se může jednat například o situaci, kdy manžel přestane platit povinné ručení za své auto.
- 16) Majetek v dražbě – dojde-li na nejhorší možnou situaci a majetek manželů jde do dražby, mají u exekučních titulů vydaných po 1. lednu 2013 pouze jedinou možnost na odvolání. Odvolat se lze pouze proti Usnesení o ceně. Proti dražební vyhlášce neexistuje žádný opravný prostředek.
- 17) Exekuce a nemovitosti – nemovitost, o kterou bychom vlivem exekuce mohli přijít, nikdy nedarujeme příbuznému. V tomto případě je lepší ji prodat za obvyklou cenu někomu, kdo s námi není v příbuzenském a ani žádném jiném vztahu. Z takto získaných peněz pak zaplatíme nejstarší závazky. Je zde ale nutno dát si pozor na zvýhodňování věřitelů, což je trestný čin.

- 18) Bankovní účet – bankovní účet je možné založit dětem či rodičům a nechat si k němu od nich zřídit dispoziční právo. Pozor je třeba dát si u bankovního účtu založeného pro děti, je-li totiž zjištěn úpadek, banka nerozlišuje konkurs a oddlužení a případný účet zablokuje.
- 19) Dědictví – případné dědictví je možné odmítnout například za finanční vyrovnání, to je ovšem použito jako splátka do oddlužení. Pokud by byl dlužník v exekuci, finanční vyrovnání by bylo exekutorem taktéž zabaveno.
- 20) Exekutor – exekutoři jsou legálně oprávněni prohledat nemovitost, nebo jiná místa, která dlužník využívá a taktéž jsou oprávněni k otevření zámku přizvat zámečníka. Osobní prohlídku však může provést jen osoba stejného pohlaví, na což by měl dlužník taktéž myslet a případně se ozvat, pokud by tato podmínka nebyla splněna (Skrblík, 2020).

4 Analýza a vyhodnocení oddlužení manželů

Praktická část této diplomové práce se bude zabývat věcnou analýzou a vyhodnocením oddlužení manželů. Budou uvedeny celkem tři příklady oddlužení manželů, a to každý z jiného období vzhledem k novelám insolvenčního zákona. První příklad společného oddlužení manželů bude směřován na období před novelu z roku 2014, druhý příklad je z insolvenčního řízení po novele v roce 2014 a třetí příklad bude již z období po nejnovější novele z roku 2019.

4.1 Oddlužení manželů spisové značky KSOS 36 INS 23711/2011

První případová studie se týká manželů, jejichž insolvenční řízení bylo vedeno u Krajského soudu v Ostravě. Oddlužení manželů probíhalo plněním splátkového kalendáře. Jedná se o případovou studii, která znázorňuje další postup v případě úmrtí jednoho z manželů.

Insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení manželů spisové značky KSOS 36 INS 23711/2011 je k dispozici v přílohách této diplomové práce jako Příloha 2.

Dlužnice, jejíž insolvenční řízení bylo vedeno pod spisovou značkou KSOS 36 INS 23711/2011, podala insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení dne 19. prosince 2011 a jako navrhovaný způsob oddlužení požadovala oddlužení formou plnění splátkového kalendáře. K dané věci dále uvedla, že podává insolvenční návrh společně se svým manželem a žádá soud, aby oba návrhy spojil v jednu projednávanou věc, případně ustanovil jednoho insolvenčního správce v projednávaném spisu. Dále dlužnice uvedla, že má celkem 4 závazky u 3 věřitelů, že celková dlužná částka u těchto věřitelů činí 350 738,- Kč, a že jsou tyto závazky po splatnosti již více než 30 dnů, některé však i déle, a to více než 3 měsíce.

U společnosti Provident přestala dlužnice splácet smluvně stanovené týdenní splátky v říjnu roku 2011, úvěry u společnosti Raiffeisenbank a Cetelem, jež byly s manželem společné, přestali tito splácet v srpnu 2011. Půjčky ze společností Raiffeisenbank a Cetelm byly použity na splacení dřívějších úvěrů. Dlužnice dále uvedla, že se s manželem snažili své závazky hradit včas a řádně. Pořídili si také kreditní karty od různých věřitelů, které používali na pravidelné splátky svých úvěrů a na běžné věci denní potřeby. Dále dlužnice k věci uvedla, že nyní jejich příjmy nestačí na pokrytí všech splátek všem jejich věřitelům a na uhrazení nájemného. Proto se rozhodli podat návrh na oddlužení a žádají soud o rozhodnutí o úpadku a zároveň o povolení oddlužení plněním splátkového kalendáře.

Příjem dlužnice činil v srpnu až říjnu roku 2011 přibližně 6 350,- Kč. Za předpokladu spojení návrhu dlužnice s návrhem manžela, uvádí dlužnice, že jsou schopni po dobu 5 let

uhradit více než 30 % závazků všem jejich věřitelům. Dlužnice byla zaměstnána jako šička u společnosti Gabriela Bukovská.

Dne 2. ledna 2012 bylo Krajským soudem v Ostravě vydáno usnesení, na jehož základě soud zjistil u dlužnice úpadek a povolil řešení úpadku oddlužením. Dlužnici byla taktéž ustanovena insolvenční správkyň doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D. Věřitelé, jež dosud nepřihlásili své pohledávky, byli vyzváni, aby tak učinili ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění usnesení v insolvenčním rejstříku.

Do insolvenčního řízení dlužnice se ke dni podání zprávy insolvenčnímu soudu o stavu řízení přihlásil celkem 1 věřitel a celková výše přihlášených pohledávek ke dni 23. února 2012 činila 202 338,78 Kč. Věřitel a výše jeho přihlášených pohledávek je uveden v Tabulce 4.1 – Věřitel dlužnice a jeho pohledávky.

Tabulka 4.1 – Věřitel dlužnice a jeho pohledávky

Věřitel	Přihlášená částka	Z toho zjištěno	Popřená částka
Raiffeisenbank, a.s.	202 338,78 Kč	202 338,78 Kč	-
CELKEM	202 338,78 Kč	202 338,78 Kč	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Do insolvenčního řízení dlužníka – manžela dlužnice, jehož insolvenční řízení bylo vedeno pod spisovou značkou KSOS 36 INS 23696/2011, se ke dni podání zprávy insolvenčnímu soudu o stavu řízení přihlásili celkem 3 věřitelé a celková výše přihlášených pohledávek ke dni 23. února 2012 činila 705 741,61 Kč. Věřitelé a výše jejich přihlášených pohledávek jsou uvedeni v Tabulce 4.2 – Věřitelé dlužníka a jejich pohledávky.

Tabulka 4.2 – Věřitelé dlužníka a jejich pohledávky

Věřitelé	Přihlášená částka	Z toho zjištěno	Popřená částka
CETELEM ČR, a.s.	190 712,- Kč	190 712,- Kč	-
GE Money Bank, s.r.o.	282 339,14 Kč	282 339,14 Kč	-
Raiffeisenbank a.s.	232 690,47 Kč	232 690,47 Kč	-
CELKEM	705 741,61 Kč	705 741,61 Kč	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Dne 19. března 2012 vydal Krajský soud v Ostravě usnesení, ve kterém schválil společné oddlužení manželů plněním splátkového kalendáře a uložil plátcí mzdy dlužnice (Gabriela

Bukovská), aby prováděl ze mzdy srážky a tyto srážky nevyplácel dlužníci, nýbrž insolvenční správkyňi doc. Ing. Dagmar Bařinové, Ph.D.

Dále bylo usneseno, že oddlužení splátkovým kalendářem bude probíhat od dubna 2012 do března 2017, případně po dobu kratší v závislosti na úplném splacení pohledávek nezajištěných věřitelů.

Věřitel Raiffeisenbank a.s. se přihlásil do insolvenčního řízení obou manželů z důvodu společných závazků dlužníků. Vzhledem ke společnému oddlužení manželů bude věřitel zařazen do splátkového kalendáře v rozsahu těchto společných závazků jen jednou.

Soud měl v tomto případě všechny podmínky pro společné oddlužení manželů za splněné. Společné oddlužení se tak projevilo ve společné distribuci měsíčních splátek přihlášeným nezajištěným věřitelům, což znamená substantivní konsolidaci obou řízení, kdy postižitelné části veškerých příjmů obou manželů určené pro uspokojování věřitelů jsou sečteny a dále pak rozděleny mezi věřitele z obou řízení tak, že míra uspokojení každého z věřitelů bude stejná nezávisle na tom, který z manželů s ním uzavřel smlouvu či do kterého z řízení se daný věřitel přihlásil.

Z procesního hlediska probíhala obě insolvenční řízení samostatně, pro případ změny usnesení o schválení oddlužení, což by umožnilo přejít do režimů samostatných oddlužení v případě zániku společného jmění manželů.

Dne 29. ledna 2014 bylo Krajským soudem v Ostravě vydáno nové usnesení, jehož předmětem byla změna usnesení o schválení oddlužení ze dne 19. března 2012. Změna proběhla ve výroku III. 3 a to tak, že uložil insolvenční správkyňi, aby zbývající částku vyplatila nejpozději do konce měsíce nezajištěným věřitelům v poměru uvedeném v Tabulce 4.3 níže.

Tabulka 4.3 – Věřitel dlužnice a jeho pohledávky

Věřitel	Přihlášená částka	Z toho zjištěno	Popřená částka
Raiffeisenbank, a.s.	202 338,78 Kč	202 338,78 Kč	-
CELKEM	202 338,78 Kč	202 338,78 Kč	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Důvodem vydání nového usnesení bylo úmrtí jednoho z manželů – manžela dlužnice, který podal insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení společně s dlužnicí, kdy jeho insolvenční řízení bylo vedeno Krajským soudem v Ostravě, a to pod spisovou

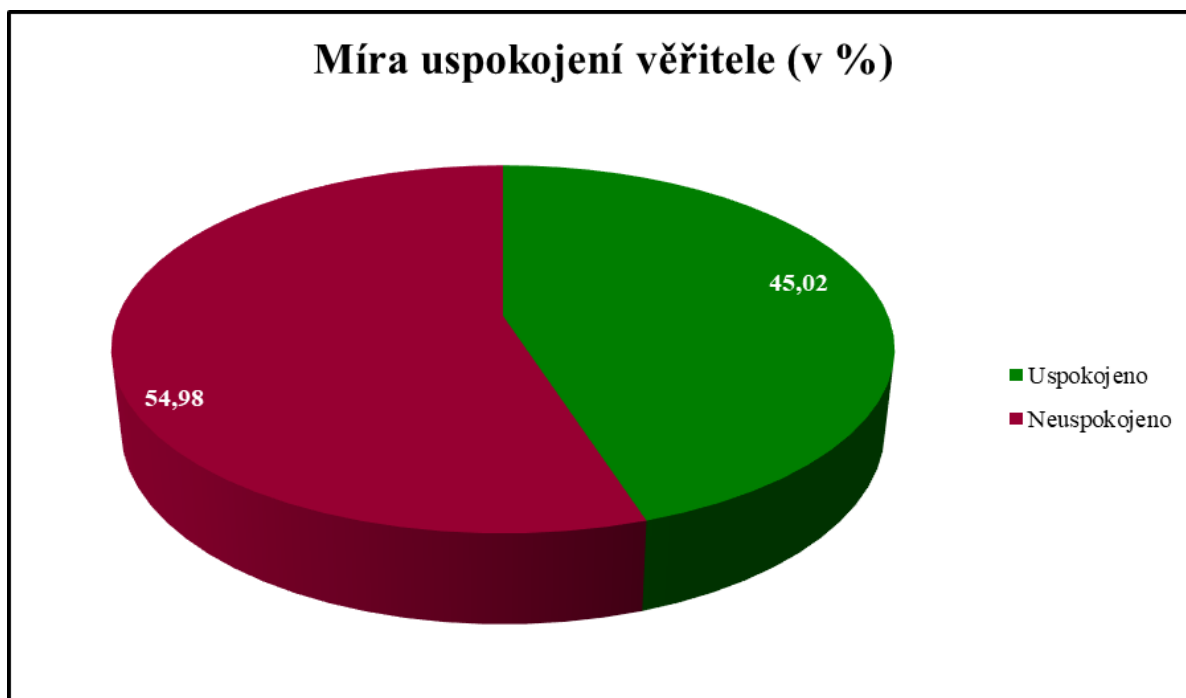
značkou KSOS 36 INS 23696/2011. Oba manželé požádali soud o společné oddlužení a to jim také bylo schváleno. S ohledem na úmrtí manžela dlužnice a s tím spojeným vydáním usnesení o zrušení insolvenčního řízení, které bylo vedeno na jeho majetek, přistoupil soud ke změně, která spočívala v oddělení spojených splátek dle původního usnesení o schválení oddlužení tak, aby dlužnice nadále hradila jen svoje vlastní závazky. Soud na tuto změnu přistoupil z toho důvodu, že dlužnice pobírala velmi nízkou mzdu a sama by na plnění splátkového kalendáře nestačila.

Dne 6. dubna 2017 byla soudem přijata zpráva o splnění oddlužení formou plnění splátkového kalendáře, kde bylo uvedeno, že poslední splátka dlužnice dle splátkového kalendáře proběhla v měsíci březnu roku 2017, že nezajištění věřitelé byli uspokojeni ve výši 45,02 %, což činí 91 029,24 Kč, a že dlužník splnil všechny povinnosti dle § 412 insolvenčního zákona.

Zpráva taktéž obsahovala návrh dlužnice na osvobození od placení pohledávek, které byly zahrnuty do jejího oddlužení, a to v rozsahu, ve kterém dosud nebyly uspokojeny.

V Grafu 4.1 – Míra uspokojení věřitele je zobrazen poměr uspokojené a neuspokojené částky.

Graf 4.1 – Míra uspokojení věřitele

Zdroj: Vlastní zpracování

Z Grafu 4.1 je patrné, že věřitel byl uspokojen v míře 45,02 %, což z celkové částky 202 338,78 Kč činí 91 029,24 Kč. Neuspokojená částka byla tedy ve výši 111 309,54 Kč, v procentech = 54,98 %.

Dne 11. dubna 2017 vydal Krajský soud v Ostravě další usnesení, ve kterém již vzal na vědomí splnění oddlužení dlužnice formou plnění splátkového kalendáře a zároveň ji osvobodil od placení pohledávek, které byly zahrnuty do oddlužení, a to v rozsahu v němž dosud nebyly uspokojeny. Dlužnici byl ke dni 15. září 2017 ukončen zápis v rejstříku.

Tato případová studie je příkladem, kdy dlužníci nevidí jinou možnost řešení problémů se splácením půjčky, než vzít si půjčku další. Většinou toto řešení neskončí vzetím pouze jedné půjčky, a proto se dlužníci snadno dostávají do dluhové spirály, která většinou končí nesplácením ani jedné půjčky. Bohužel v dnešní době existuje mnoho nebankovních společností, které nabízejí rychlé půjčky a spousta lidí se nechá zlákat na nízký úrok, který v některých případech nemusí být vůbec nízký či na skutečnost, že peníze budou mít na účtu bez čekání, a tak budou moci rychle zaplatit resty, na které jim měsíčně už peníze nezbývají. Výše uvedení manželé taktéž potřebovali peníze či kreditní karty na placení jiných dluhů, až nezvládali platit nic. Společná insolvence pro ně byla jediným řešením, které nakonec zkomplikovalo úmrtí manžela. Jelikož byl příjem dlužnice velice nízký a splácení tak velkého dluhu by nezvládla, povolil ji nakonec soud, aby se snažila uspokojit alespoň jednoho věřitele. Ten přihlásil pohledávku ve výši 202 338,78 Kč.

Dlužnice nakonec zvládla uspokojit věřitele více než 45 % a tím pádem splnila oddlužení formou plnění splátkového kalendáře a zároveň byla soudem osvobozena od placení pohledávek, které byly zahrnuty do oddlužení.

Jedná se o případovou studii, kdy o oddlužení zažádali manželé zvlášť, ale požádali soud, aby jejich návrhy spojil v jednu projednávanou věc, čemuž soud vyhověl, i když to tehdy ještě nebylo běžné. V tomto případě bylo spojení návrhů manželů vhodnějším řešením, a to z důvodů velické nízkého příjmu dlužnice, která by v případě samostatného oddlužování pravděpodobně nezvládla dostatečně uspokojit své věřitele. Spojením příjmu manžela a manželky, zvládali dlužníci uspokojovat své věřitelé, a to pak zvládala i sama dlužnice po smrti manžela. Další výhodou ve spojení těchto dvou návrhů byla určitě v nižší odměně pro insolvenčního správce, která by byla mnohem větší, kdyby se každý oddlužoval sám.

4.2 Oddlužení manželů KSOS 31 INS 35679/2013 a KSOS 31 INS 35703/2013

Druhá případová studie se týká manželů, jejichž insolvenční řízení bylo vedeno u Krajského soudu v Ostravě pod spisovými značkami KSOS 31 INS 35679/2013 a KSOS 31 INS 35703/2013. Manželé byli oddluženi odděleně, a to formou plnění splátkového kalendáře.

Insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení manželů spisových značek KSOS 31 INS 35679/2013 a KSOS 31 INS 35703/2013 je k dispozici v přílohách této diplomové práce jako Příloha 3.

Dlužník, jehož insolvenční řízení bylo vedeno pod spisovou značkou KSOS 31 INS 35703/2013, podal insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení dne 11. prosince 2013 a jako způsob oddlužení navrhl oddlužení formou plnění splátkového kalendáře. K dané věci uvedl, že má několik věřitelů, kteří po něm i jeho manželce požadují dlužné částky. Dále uvedl, že pohledávky byly již déle než rok po splatnosti a některé z nich dokonce ještě déle. Celkem bylo věřiteli a exekutory požadováno 260 930,- Kč. Vzhledem k dlužníkově majetkové situaci, kdy uvedl, že nemá žádný hodnotný majetek a jeho mzda činí 19 430,- Kč měsíčně, není schopen splácet. U jednoho z věřitelů již probíhalo splácení formou srážek a na základě těchto skutečností podal insolvenční návrh na povolení oddlužení.

Dále uvedl skutečnost, že společně s manželkou mají dluhy vůči věřitelům ve výši cca 701 800,- Kč. Vzhledem k jejich majetkové situaci (manželé nevlastní žádný hodnotný majetek) a k faktu, že dohromady činí jejich příjem cca 28 030,- Kč měsíčně (cca 19 430,- Kč manžel a 8 600,- Kč manželka), a proto nejsou schopni splatit celkovou dlužnou částku, přibližně tedy 701 800,- Kč, rozhodli se manželé pro společné projednání o povolení společného oddlužení. Dále uvedli, že společné dluhy vznikly v průběhu manželství, a to stále trvá. Z výše uvedených důvodů podali insolvenční návrh na povolení soudního oddlužení.

Dále v návrhu na povolení oddlužení uvedli, že jsou schopni společně s manželkou splatit svým věřitelům více jak 30 % z požadovaných pohledávek, což z částky 701 800,- Kč činí asi 210 540,- Kč. V návrhu je dále uvedeno, že mají vyživovací povinnost jako manželé a zároveň vůči svým dvěma dětem, synovi a dceři. Takže po odečtení všech nezabavitelných částek zůstane manželům 4 536,- Kč pro oddlužení. Přesněji je zde tedy uvedeno, že výše požadovaných splátek by se mohla pohybovat mezi 31,1 % až 32,7 %, tedy v korunách mezi 218 820,- Kč až 230 160,- Kč.

Dne 16. dubna 2014 bylo soudem usneseno, že se u dlužníka zjišťuje úpadek a bylo mu taktéž povoleno řešení úpadku oddlužením. Dlužníkovi byla taktéž ustanovena insolvenční

správkyně doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D. Věřitelé, jež dosud nepřihlásili své pohledávky, byli vyzváni, aby tak učinili ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění usnesení v insolvenčním rejstříku.

Do insolvenčního řízení dlužníka se ke dni podání zprávy o stavu řízení přihlásili celkem 4 věřitelé a celková výše přihlášených pohledávek ke dni 3. června 2014 činila 207 351,37 Kč. Věřitelé a výše jejich přihlášených pohledávek jsou uvedeni v Tabulce 4.4 – Věřitelé dlužníka a jejich pohledávky.

Tabulka 4.4 – Věřitelé dlužníka a jejich pohledávky

Věřitelé	Přihlášená částka	Z toho zjištěno	Popřená částka
Město Vsetín	1 107,- Kč	1 107,- Kč	-
FINE Credit, a.s.	55 740,- Kč	17 965,- Kč	37 775,- Kč
Komerční banka, a.s.	142 494,37 Kč	142 494,37 Kč	-
SMART Capital, a.s.	8 010,- Kč	5 460,- Kč	2 550,- Kč
CELKEM	207 351,37 Kč	167 026,37 Kč	40 325,- Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Dne 19. září 2014 vydal Krajský soud v Ostravě usnesení, ve kterém schválil oddlužení dlužníka plněním splátkového kalendáře a uložil plátcům mzdy dlužníka (Tawesco s.r.o.), aby prováděli ze mzdy srážky a tyto srážky nevyplácel dlužníkovi, nýbrž insolvenční správce doc. Ing. Dagmar Bařinové, Ph.D.

Dále bylo usneseno, že oddlužení splátkovým kalendářem bude probíhat od října 2014 do září 2019, případně po dobu kratší v závislosti na úplném splacení pohledávek nezajištěných věřitelů.

Přihláška pohledávky věřitele FINE Credit, a.s. ve výši 55 740,- Kč byla odmítnuta, účast tohoto věřitele v daném řízení tak skončila. Přihláška pohledávky věřitele SMART Capital, a.s. se odmítla ohledně částky 2 550,- Kč a ohledně částky 5 460,- Kč byla pohledávka věřitele zajištěna.

Dlužnice, jejíž insolvenční řízení bylo vedeno pod spisovou značkou KSOS 31 INS 35679/2013, podala insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení taktéž dne 11. prosince 2013 jako její manžel a jako způsob oddlužení taktéž navrhla oddlužení formou plnění splátkového kalendáře. K dané věci uvedla, že má několik věřitelů, kteří po ní i jejím manželovi požadují dlužné částky. Dále uvedla, že pohledávky jsou již déle než dva měsíce po splatnosti

a některé z nich dokonce déle než 1 rok po splatnosti. Celkem bylo po dlužnici věřiteli a exekutory požadováno 322 400,- Kč. Vzhledem k její majetkové situaci, kdy uvedla, že nemá žádný hodnotný majetek a její mzda činí 8 600,- Kč měsíčně, není schopna splácet. U jednoho z věřitelů již probíhalo splácení formou srážek a na základě těchto skutečností podala insolvenční návrh na povolení oddlužení.

Dále uvedla skutečnost, že společně s manželem mají dluhy vůči věřitelům ve výši cca 701 800,- Kč. Vzhledem k jejich majetkové situaci, kdy manželé nevlastní žádný hodnotný majetek a k faktu, že dohromady činí jejich příjem cca 28 030,- Kč měsíčně (cca 19 430,- Kč mzda manžela a cca 8 600,- Kč mzda manželky), a proto nejsou schopni splatit celkovou dlužnou částku, přibližně tedy 701 800,- Kč, rozhodli se manželé pro společné projednání o povolení společného oddlužení. Dále uvedli, že společné dluhy vznikly v průběhu manželství, a to stále trvá. Z výše uvedených důvodů podali insolvenční návrh na povolení oddlužení.

Dále v návrhu na povolení oddlužení manželky uvedli, stejně jako v návrhu na povolení oddlužení manžela, že jsou schopni společně s manželem splatit svým věřitelům více jak 30 % z požadovaných pohledávek, což z částky 701 800,- Kč činí asi 210 540,- Kč. V návrhu je dále uvedeno, že mají vyživovací povinnost jako manželé a zároveň vůči svým dvěma dětem, synovi a dceři. Takže po odečtení všech nezabavitelných částek zbude manželům 4 536,- Kč pro oddlužení. Přesněji je zde tedy uvedeno, že výše požadovaných splátek by se mohla pohybovat mezi 31,1 % až 32,7 %, tedy v korunách mezi 218 820,- Kč až 230 160,- Kč.

Dne 16. dubna 2014 bylo soudem usneseno, že se u dlužnice zjišťuje úpadek a bylo jí taktéž povoleno řešení úpadku oddlužením. Dlužnici byla taktéž ustanovena insolvenční správkyň doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D. Věřitelé, jež dosud nepřihlásili své pohledávky, byli vyzváni, aby tak učinili ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění usnesení v insolvenčním rejstříku.

Do insolvenčního řízení dlužnice se ke dni podání zprávy o stavu řízení přihlásilo celkem 8 věřitelů a celková výše přihlášených pohledávek ke dni 3. června 2014 činila 317 385,01 Kč. Věřitelé a výše jejich přihlášených pohledávek jsou uvedeni v Tabulce 4.5 – Věřitelé dlužnice a jejich pohledávky.

Tabulka 4.5 – Věřitelé dlužnice a jejich pohledávky

Věřitelé	Přihlášená částka	Z toho zjištěno	Popřená částka
Město Vsetín	1 107,- Kč	1 107,- Kč	-
GE Money Bank, a.s.	24 106,81 Kč	24 106,81 Kč	-

CG HOLDING, s.r.o.	16 021,- Kč	16 021,- Kč	-
PROFI CREDIT Czech, a.s.	9 733,- Kč	9 733,- Kč	-
Věra Frýdlová	240 000,- Kč	240 000,- Kč	-
Air Telecom a.s.	3 460,- Kč	3 460,- Kč	-
GE Money Bank, a.s.	20 077,89 Kč	20 077,89 Kč	-
Telefónica Czech Republic a.s.	2 879,31 Kč	2 879,31 Kč	-
CELKEM	317 385,01 Kč	317 385,01 Kč	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Dne 19. září 2014 vydal Krajský soud v Ostravě usnesení, ve kterém schválil oddlužení dlužnice plněním splátkového kalendáře a uložil plátcí mzdy dlužnice (Kaufland Česká republika, v.o.s.), aby prováděl ze mzdy srážky a tyto srážky nevyplácel dlužnici, nýbrž insolvenční správce doc. Ing. Dagmar Bařinové, Ph.D.

Soud dále uložil dárce dlužnice, aby peněžitý dar, který byl předmětem darovací smlouvy ze dne 24. listopadu 2013, nevyplácela dlužnici, nýbrž taktéž insolvenční správce doc. Ing. Dagmar Bařinové, Ph.D.

Dále bylo usneseno, že oddlužení splátkovým kalendářem bude probíhat od října 2014 do září 2019, případně po dobu kratší v závislosti na úplném splacení pohledávek nezajištěných věřitelů.

Město Vsetín přihlásilo do insolvenčního řízení obou manželů společnou nezajištěnou pohledávku ve výši 1 107,- Kč. Vzhledem ke společnému oddlužení manželů byla tato pohledávka zařazena ve splátkovém kalendáři pouze u jednoho z manželů, a to u dlužníka.

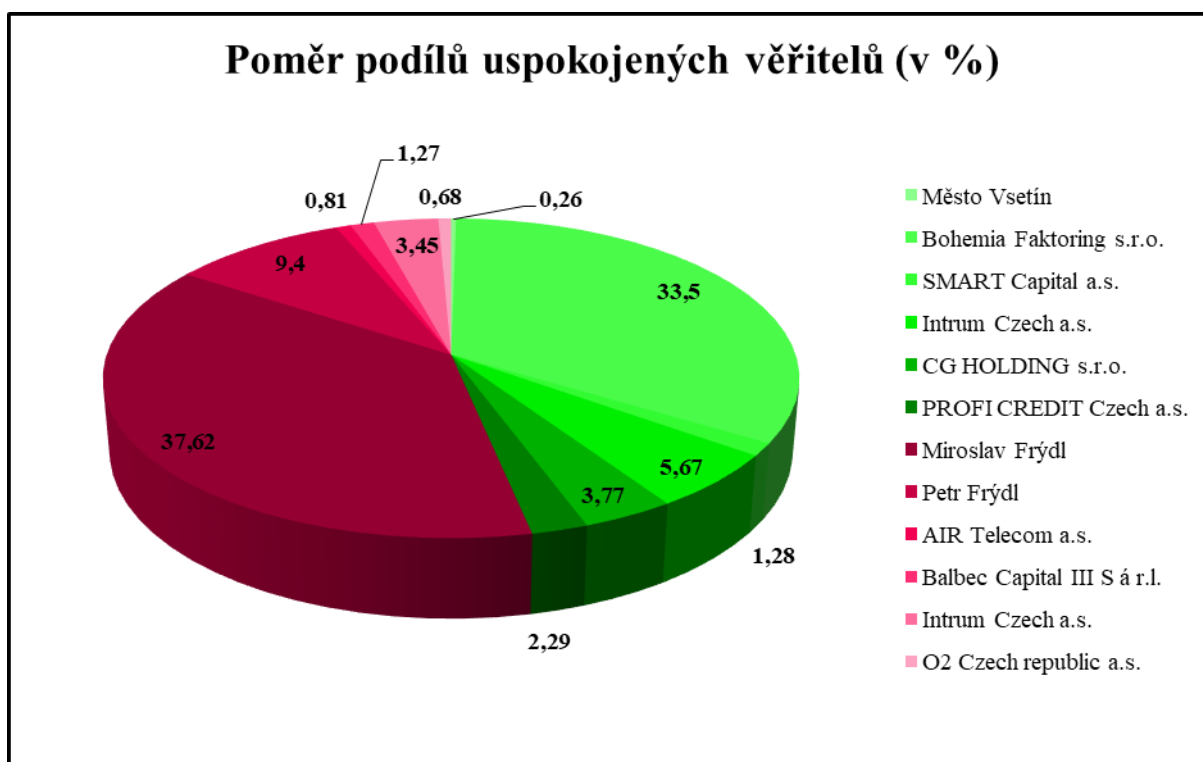
Soud měl v tomto případě všechny podmínky pro společné oddlužení manželů za splněné. Společné oddlužení se tak projevilo ve společné distribuci měsíčních splátek přihlášeným nezajištěným věřitelům, což znamená substantivní konsolidaci obou řízení, kdy postižitelné části veškerých příjmů obou manželů určené pro uspokojování věřitelů jsou sečteny a dále pak rozděleny mezi věřitele z obou řízení tak, že míra uspokojení každého z věřitelů bude stejná nezávisle na tom, který z manželů s ním uzavřel smlouvu či do kterého z řízení se daný věřitel přihlásil.

Z procesního hlediska probíhala obě insolvenční řízení samostatně, pro případ změny usnesení o schválení oddlužení, což by umožnilo přejít do režimů samostatných oddlužení v případě zániku společného jmění manželů.

Dne 25. listopadu 2019 byla insolvenční správkyň doc. Ing. Dagmar Bařinovou, Ph.D. insolvenčnímu soudu předložena zpráva o splnění oddlužení. Bylo konstatováno, že manželům bylo schváleno společné oddlužení, a že oba dlužníci plnili po celou dobu provádění splátek všechny podmínky, za kterých bylo oddlužení povoleno. Každý, tedy manžel i manželka, platili měsíčně odměnu insolvenčnímu správci ve výši 1 089,- Kč. Dlužnice v roce 2018 musela opustit své zaměstnání, a to z rodinných důvodů, kdy se starala o svého těžce nemocného otce a bratra, kdy za tuto činnost pobírala příspěvek na péči.

Předpokládaná míra uspokojení věřitelů se pohybovala okolo 44 % a byla dlužníky výrazně překročena, kdy konečná míra uspokojení činila 81,09 %, a to za 60 měsíců splácení. Důvodem překročení míry uspokojení bylo hlavně zvyšování mzdy obou dlužníků, tedy manžela i manželky, během oddlužení, ale i snížení celkového dluhu dlužníků úmrtím věřitelky, jež pohledávka zanikla. Celková míra uspokojení jednotlivých věřitelů je znázorněna v Grafu 4.2 – Poměr podílů uspokojených věřitelů.

Graf 4.2 – Poměr podílů uspokojených věřitelů

Zdroj: Vlastní zpracování

Tato případová studie je opět případem, kdy se dlužníci zadlužili u více věřitelů a jejich nízké příjmy jim nedovolily uspokojovat všechny své závazky. Po povolení společného oddlužení zvládli manželé splácet vše v pravidelných splátkách a splňovali všechna kritéria,

aby jim bylo oddlužení uznáno za splněné. Dlužníci pak zvládli uspokojit věřitele ve vysoké míře, a to hlavně z důvodů snížení celkového dluhu dlužníků úmrtím věřitelky, jež pohledávka zanikla a také z důvodů postupného zvyšování jejich platu.

I v tomto případě podali manželé návrh na oddlužení každý zvlášť. I když jim bylo povoleno společné oddlužení, probíhalo insolvenční řízení každého z manželů zvlášť. Každý tedy platil odměnu insolvenční správce ve výši 1 089,- Kč, což dohromady činí 2 178,- Kč. Kdyby se manželé oddlužovali společně, platili by odměnu insolvenčnímu správci ve výši jen 1 634,- Kč. Jako výhodu v tom, že se manželé oddlužují odděleně, bych viděla ve výši dluhu. Pokud by výše dluhu jednoho z manželů byla mnohonásobně vyšší než druhého z manželů, bylo by nefér splácet dluhy společně. To ale není případ těchto manželů, protože dluhy manželů z této případové studie vznikly v průběhu manželství. Manželé se ale zvládli oddlužit a poslední splátku do splátkového kalendáře uhradili oba v dubnu 2018.

4.3 Oddlužení manželů spisové značky KSUL 69 INS 7760/2019

Třetí a zároveň poslední případová studie se týká manželů, jejichž insolvenční řízení je vedeno u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Manželům bylo povoleno společné oddlužení formou plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty.

Insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení manželů spisové značky KSUL 69 INS 7760/2019 je k dispozici v přílohách této diplomové práce jako Příloha 4.

Dlužníci, jejichž insolvenční řízení je vedeno u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod spisovou značkou KSUL 69 INS 7760/2019, podali insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení dne 1. června 2019 a jako způsob oddlužení navrhli oddlužení formou plnění splátkového kalendáře.

K dané věci uvedli, že mají 12 věřitelů, u kterých mají celkem 12 nezajištěných peněžních závazků, z toho 12 vykonatelných. Po lhůtě splatnosti jsou všechny závazky vůči věřitelům. Seznam těchto věřitelů je uveden v Tabulce 4.6 – Seznam věřitelů.

Tabulka 4.6 – Seznam věřitelů

	Věřitelé dlužníků
1.	Deutsche Leasing ČR, spol. s r. o.
2.	EWALS CARGO CARE spol. s r.o.

3.	ČSOB Leasing a.s.
4.	BMT, s.r.o.
5.	Karel Pátek
6.	VIJA TRANS s.r.o.
7.	VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY
8.	Jiří Žabka
9.	Generali Pojišťovna a.s.
10.	Česká pojišťovna a.s.
11.	Forderungen a.s.
12.	ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

Zdroj: Vlastní zpracování

Manželé dále k věci uvedli, že do dluhové pasti se dostali z důvodů podnikání, kdy předmětem jejich činnosti byla kamionová doprava. Bohužel oba vážně onemocněli a nezvládali dále plnit jejich závazky z podnikání.

Vzhledem k výše uvedeným informacím je jasné, že se manželé nacházejí v úpadku. Vzhledem k tomu, že mají více věřitelů, finanční závazky, jež u těchto věřitelů mají, jsou déle než tři měsíce po lhůtě splatnosti a k faktu, že tyto závazky nejsou schopni platit, žádají manželé příslušný soud o prohlášení úpadku a povolení oddlužení.

Dlužníci jsou v současné době oba v invalidním důchodu (III. stupně), kdy dlužníkův příjem činí 12 989,- Kč měsíčně a příjem dlužnice činí 12 761,- Kč měsíčně. Vzhledem k této situaci jsou manželé schopni hradit měsíčně nezajištěným věřitelům částku ve výši 4 227,- Kč (po pěti letech pravidelného splácení tedy částku 253 620,- Kč) a k tomu odměnu insolvenčnímu správci ve výši 1 635,- (po pěti letech částku celkem 91 100,- Kč). Dále manželé konstatují, že celková výše jejich dluhů činí přibližně 1 197 182,- Kč. Věřitelům by tak byli schopni po pěti letech pravidelného splácení uhradit přibližně 21 % všech závazků. Celkový příjem manželů během pěti let by na základě výše uvedených měsíčních příjmů měl činit 1 545 000,- Kč. Vyživovací povinnost mají manželé jen vůči sobě navzájem.

Dne 21. června 2019 bylo Krajským soudem v Ústí nad Labem usneseno, že se u manželů dlužníků zjišťuje úpadek a bylo jim taktéž povoleno řešení úpadku oddlužením. Dlužníkům byla taktéž ustanovena insolvenční správkyň doc. Ing. Dagmar Bařinová, Ph.D. Věřitelé, jež dosud nepřihlásili své pohledávky, byli vyzváni, aby tak učinili ve lhůtě 2 měsíců ode dne rozhodnutí o úpadku.

Do insolvenčního řízení dlužníků ke dni 6. října 2019 přihlásili věřitelé nakonec celkem 42 přihlášek nezajištěných pohledávek a celková výše těchto přihlášených pohledávek k tomuto dni činila dokonce 1 841 490,79 Kč. Věřitelé a výše jejich přihlášených pohledávek jsou uvedeni v Tabulce 4.7 – Věřitelé dlužníků a jejich pohledávky.

Tabulka 4.7 – Věřitelé dlužníků a jejich pohledávky

Věřitelé	Přihlášeno	Zjištěno
BNP Paribas Personal Finance SA	9 666,93 Kč	9 666,93 Kč
Mgr., Ing. Jiří Prošek	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky	32 795,- Kč	32 795,- Kč
Všeobecná zdravotní pojišťovna české republiky	31 965,- Kč	31 965,- Kč
JUDr. Igor Olma	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky	23 229,- Kč	23 229,- Kč
Mgr., Ing. Jiří Prošek	7 865,- Kč	7 865,- Kč
HS INKASO s.r.o.	473 414,- Kč	473 414,- Kč
JUDr. Juraj Podkonický, Ph.D.	9 135,5 Kč	9 135,5 Kč
JUDr. Lukáš Jícha	7 865,- Kč	7 865,- Kč
JUDr. Lukáš Jícha	7 865,- Kč	7 865,- Kč
JUDr. Lukáš Jícha	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Mgr. David Koncz	8 107,- Kč	8 107,- Kč
Mgr. David Koncz	7 800,- Kč	7 800,- Kč
JUDr. Ondřej Mareš, LL.M.	2 100,44 Kč	2 100,44 Kč
TARATRANS spol. s r.o.	21 247,01 Kč	21 247,01 Kč
Pitambera s.r.o.	35 250,77 Kč	35 250,77 Kč
O2 Czech Republic, a.s.	20 323,19 Kč	20 323,19 Kč
Allianz pojišťovna, a.s.	91 303,03 Kč	91 303,03 Kč
Mgr. Martin Svoboda	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Mgr. Martin Svoboda	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Mgr. Martin Svoboda	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Mgr. Martin Svoboda	7 865,- Kč	7 865,- Kč

Mgr. Martin Svoboda	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Česká pojišťovna a.s.	6 342,- Kč	6 342,- Kč
Česká pojišťovna a.s.	7 788,- Kč	7 788,- Kč
Česká správa sociálního zabezpečení	59 530,07 Kč	59 530,07 Kč
ČSOB Leasing, a.s.	212 038,52 Kč	212 038,52 Kč
Česká pojišťovna a.s.	11 155,- Kč	11 155,- Kč
Československá obchodní banka, a.s.	15 748,15 Kč	15 748,15 Kč
Finanční úřad pro Ústecký kraj	28 200,- Kč	28 200,- Kč
Deutsche Leasing ČR, spol. s r.o.	299 700,24 Kč	299 700,24 Kč
Mgr. Zuzana Sobíšková	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Mgr. Zuzana Sobíšková	7 925,5 Kč	7 925,5 Kč
AB – CREDIT a.s.	110 173,25 Kč	110 173,25 Kč
Československá obchodní banka, a.s.	51 017,06 Kč	51 017,06 Kč
Mgr. David Koncz	6 733,- Kč	6 733,- Kč
Miroslav Matoušek	7 809,8 Kč	7 809,8 Kč
JUDr. Marcel Smékal	7 865,- Kč	7 865,- Kč
Slavia pojišťovna a.s.	17 975,34 Kč	17 975,34 Kč
VIJA TRANS s.r.o.	41 811,55 Kč	41 811,55 Kč
Forderungen a.s.	88 961,44 Kč	88 961,44 Kč
CELKEM	1 841 490,79 Kč	1 841 490,79 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedené přihlášené pohledávky jsou tvořeny nepodřízenými primárně uspokojovanými ve výši **1 721 733,93 Kč** a podřízenými až sekundárně uspokojovanými ve výši 119 756,86,- Kč (pohledávky nereálné k uspokojování).

Vzhledem k přihlášeným pohledávkám ve výši 1 721 733,93 Kč a čistému příjmu obou manželů 25 750,- Kč je zabavitelná částka u obou manželů rovna 6 452,- Kč. Odměna a náklady správce činí 1 633,50 Kč a měsíční částka připadající na splátky věřitelům tak činí 4 818,50 Kč. Dlužníci tak v průběhu tří let mohou splatit svým věřitelům částku ve výši 173 466,- Kč, což je v procentuálním vyjádření přibližně 10 %. I když se jedná o mnohem menší plnění, než je daný předpoklad 30 %, v tomto případě postačí splacení alespoň nějaké části dluhů. Jedná se o případ, kdy jsou manželé oba invalidé třetího stupně, tudíž jejich výhoda spočívá v tom, že jejich oddlužení potrvá pouze tři roky a na konci onoho oddlužení se nebude přihlížet

k procentuálnímu plnění. Jedinou podmínkou této „výhodnější“ varianty je plnění podmínek dle insolvenčního zákona, a to po dobu oněch tří let.

Dne 25. listopadu 2019 vydal Krajský soud v Ústí nad Labem usnesení, v němž schválil oddlužení dlužníků plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Dále soud přikázal plátcí invalidního důchodu dlužníků (ČR – Česká správa sociálního zabezpečení), i každému budoucímu plátcí příjmu dlužníků, aby prováděl z příjmu každého dlužníka srážky a ty nevyplácel dlužníkům, nýbrž ustanovené insolvenční správce doc. Ing. Dagmar Bařinové, Ph.D.

Pokud budou manželé dlužníci plnit své povinnosti dle insolvenčního zákona a nenastane žádná skutečnost, která by průběh společného oddlužení nějak narušila, mohlo by jejich insolvenční řízení skončit k 1. lednu roku 2023.

Tato případová studie je příkladem situace, kdy se dlužníci zadluží z důvodů podnikání. Manželé podnikali v kamionové dopravě, kdy jim navíc uškodilo to, že oba vážně onemocněli a začali pobírat invalidní důchod (III. stupeň invalidity), který jim již nestačil na placení svých závazků. Protože bylo dlužníkům schváleno společné oddlužení až na konci roku 2019, přesněji 26. listopadu, nejsou k dispozici zatím žádné zprávy či sdělení správce o plnění oddlužení. Pokud ovšem dlužníci budou plnit své povinnosti dle insolvenčního zákona a nenastane žádná skutečnost, která by situaci zhoršila či úplně změnila, mohli by být manželé oddluženi na konci roku 2022.

V tomto případě podávali manželé společný návrh na povolení oddlužení, kdy jim vznikly společné dluhy z podnikání. Situaci zkomplikoval fakt, že oba vážně onemocněli a začali pobírat invalidní důchod. Jelikož jsou oba invalidé třetího stupně, stačí jim dle insolvenčního zákona plnit splátky do splátkového kalendáře po dobu tří let a nezáleží na tom, z kolika procent uspokojí své věřitele. V tomto pocítuji obrovskou výhodu vůči ostatním dlužníkům, kteří se oddlužují či o oddlužení teprve budou žádat. Ovšem lidštější je tady přihlížet na fakt, že manželé jsou nemocní a zdraví už jim nic nevrátí, a to ani splacení dluhů samotných. V tomto případě považuji společné oddlužení manželů za přijatelnější, než kdyby se manželé oddlužovali samostatně, a to z důvodů jejich nízkého příjmu (oba pobírají invalidní důchod ve výši do 13 000,- Kč). I splátka insolvenční správce je v tomto případě nižší a přijatelnější, tedy 1 635,- Kč, než kdyby platil každý sám, a to částku 1 089,- Kč.

5 Závěr

Cílem této diplomové práce byla analýza oddlužení manželů, které je vhodné zejména tehdy, mají-li manželé společné dluhy. Tento cíl byl rozdělen do dalších dvou dílčích cílů této diplomové práce. Prvním cílem byla charakteristika insolvenčního řízení a samotný jeho proces a cílem druhým byla již zmiňovaná analýza oddlužení manželů demonstrována na třech příkladech z praxe.

Teoreticko-metodická část této diplomové práce byla rozdělena do dvou kapitol, ve kterých jsme našli charakteristiky a vymezení insolvenčního řízení. V první kapitole byla charakterizována samotná insolvence a insolvenční řízení. Dále byly v této kapitole popsány subjekty insolvenčního řízení, mezi které řadíme zejména insolvenčního správce, dlužníka, insolvenční soud, věřitele a v některých případech i státní zastupitelství či likvidátora dlužníka. Kromě výše uvedeného byl v těchto kapitolách charakterizován také insolvenční rejstřík či majetková podstata. V této části diplomové práce jsme také mohli zaznamenat popis možností řešení úpadku, a to konkurzem, reorganizací a oddlužením, kterému byla podrobněji věnována druhá kapitola teoreticko-metodické části. A v neposlední řadě jsme v této kapitole našli informace o novele insolvenčního zákona z roku 2019.

Druhá kapitola byla zaměřena na celkový proces oddlužení manželů v insolvenčním řízení. V podkapitolách této kapitoly jsme postupně našli informace o insolvenčním návrhu, který se společně s návrhem na povolení oddlužení adresuje místně příslušnému soudu. Dalším bodem byly informace o podmínkách, které musí manželé splnit, aby mohlo společné oddlužení proběhnout. Dále byly uvedeny informace k zahájení insolvenčního řízení a také jaké nesrovnalosti nebo překážky mohou rozhodnutí o schválení oddlužení časově odsunout či zcela zamítnout. Kromě výše uvedeného lze v druhé kapitole této diplomové práce nalézt informace o rozhodnutí schválení oddlužení, k němuž taktéž náleží ustanovení insolvenčního správce. Se schválením společného oddlužení manželů souvisí také určité povinnosti, které manželé musí dodržovat. Ty byly v kapitole taktéž uvedeny, a to spolu s informacemi o nezabavitelné částce a insolvenční kalkulačce, u které je taktéž uveden příklad z praxe. Dále jsme se v této kapitole dozvěděli, jak funguje společná insolvence manželů po případném rozvodu či úmrtí jednoho z manželů. V neposlední řadě jsou v této kapitole uvedeny informace o splnění oddlužení a výhody a nevýhody společného oddlužení manželů. Poslední, závěrečná podkapitola druhé kapitoly byla věnována radám, pravidlům či předpokladům, jak se zadlužení, úpadku a celkově osobnímu bankrotu co nejlépe vyhnout.

Praktická část této diplomové práce byla zaměřena na analýzu vybraných společných oddlužení manželů, kdy je tato problematika demonstrována na třech příkladech z praxe. Pro zpracování této části diplomové práce byly použity informace z insolvenčního rejstříku, jež jsou veřejně dostupné. První případ společného oddlužení manželů, jejichž insolvenční řízení bylo vedeno u Krajského soudu v Ostravě, zobrazoval situaci, kdy manželé řešili finanční problémy dalšími půjčkami. Bylo jim povoleno společné oddlužení a splátky plnili dle společného splátkového kalendáře. Toto insolvenční řízení se však zkomplikovalo úmrtím manžela, kdy bylo následně dlužnici povoleno oddělení spojených splátek a do konce oddlužení splácela již jen svůj dluh. Dlužnice nakonec zvládla uspokojit věřitele více než 45 % a tím pádem splnila oddlužení formou plnění splátkového kalendáře a zároveň byla soudem osvobozena od placení pohledávek, které byly zahrnuty do oddlužení

Druhý případ společného oddlužení se týkal manželů, jejichž insolvenční řízení bylo taktéž vedeno u Krajského soudu v Ostravě. Manželé se zadlužili u několika věřitelů a jejich nízké příjmy jim dále nedovolily uspokojovat všechny své závazky. Po povolení společného oddlužení zvládli manželé splácet vše v pravidelných splátkách a splňovali všechna kritéria, aby jim bylo oddlužení uznáno za splněné. Dlužníci pak zvládli uspokojit věřitele ve vyšší než předpokládané míře, a to hlavně z důvodů snížení celkového dluhu dlužníků úmrtím jednoho z věřitelů, jehož pohledávka zanikla a také z důvodů postupného zvyšování jejich příjmů.

Poslední případ společného oddlužení manželů, jejichž insolvenční řízení je vedeno u Krajského soudu v Ústí nad Labem, se týkal manželů, kterým vznikly společné dluhy podnikáním v kamionové dopravě. Tato případová studie byla příkladem situace, kdy se dlužníci zadlužili z důvodů podnikání, jak už bylo avizováno výše. Těmto dlužníkům navíc uškodilo, když oba dva vážně onemocněli invaliditou třetího stupně a jejich invalidní důchod jim již nestačil na placení všech vzniklých závazků. Jelikož bylo dlužníkům schváleno společné oddlužení až na konci roku 2019, přesněji 26. listopadu, k datu vydání této diplomové práce ještě nebyly k dispozici zatím žádné zprávy či sdělení insolvenčního správce o plnění či neplnění společného oddlužení. Pokud ovšem dlužníci budou plnit své povinnosti dle insolvenčního zákona a nenastane žádná skutečnost, která by situaci zhoršila či úplně změnila, mohli by být manželé oddluženi na konci roku 2022.

Co se týče výhod či nevýhod společného oddlužení manželů, ve většině případů bych se přiklonila ke společnému oddlužení. První výhodou je, že insolvenčnímu správci dlužníci platí 1 635,- Kč, zato kdyby se oddlužovali zvlášť, platil by každý 1 089,- Kč, což by dohromady činilo 2 178,- Kč. To je o více než 600,- Kč vyšší částka, která se při problémech

s domácím finančním rozpočtem určitě hodí. Druhá výhoda pro mě spočívá v příjmech dlužníků. Pokud mají oba dostatečně vysoký příjem, dokáží věřitelům splatit více a tím pádem je možno splnit oddlužení již po třech letech. Pokud má jeden z manželů příjem vyšší, ale i po sečtení příjmů je financí dostatek, mohou si manželé navzájem „vypomocť“ a splnit oddlužení s jedním větším a jedním menším příjmem. Pokud by se totiž oddlužovali zvlášť, bylo by dost pravděpodobné, že by jeden z manželů, ten s menším příjmem, nemusel oddlužení splnit.

Co se týče odděleného oddlužení, to bych volila v případě, kdy má jeden z manželů obrovské dluhy, které si způsobil sám. Problém je ale v tom, že po uzavření sňatku již ručíme za 50 % dluhů, a to až do výše jedné poloviny zůstatku na našem účtu. V tomto případě je vhodně se nějak pojistit, a to nejlépe předmanželskou smlouvou, která již výše uvedenému ručení může zabránit.

Diplomová práce tak na základě těchto tří případových studií demonstruje, jakými různými způsoby mohou být společná oddlužení manželů řešena, a to i v případech, kdy nastanou situace, které společné oddlužení manželů různými způsoby komplikují. Diplomová práce by se tak na základě svého zaměření mohla stát jakousi příručkou, či nejlépe odstrašujícím příkladem pro osoby, které se oddlužením manželů musí z různých důvodů zabývat. Současně může diplomová práce posloužit jako informační zdroj pro zájemce o tuto mnohdy zajímavou problematiku, kdy je zde čtenář seznámen se základními charakteristikami a průběhem samotného insolvenčního řízení. Diplomová práce může také napomocť zájemcům k pochopení či přiblížení dané problematiky.

Seznam použité literatury

- [1] HÁSOVÁ, Jiřina a Tomáš MORAVEC. *Insolvenční řízení*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-715-6.
- [2] HÁSOVÁ, Jiřina a kol. *Insolvenční zákon. Komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 1482 s. ISBN: 978-80-7400-555-8.
- [3] CHALUPECKÁ, Kristýna, Petr LAVICKÝ, Jakub JUŘENA a Martin LEBEDA. *Insolvenční právo v teorii a praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6038-8.
- [4] KOLEKTIV AUTORŮ. *Insolvenční praxe v České republice v období 2008–2013*. Praha: C. H. Beck, 2013. 160 s. ISBN 978-80-7400-497-1.
- [5] MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: Příručka zejména pro neprávnický*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, 2014. ISBN 978-80-7201-939-7.
- [6] MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 5. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. 317 s. ISBN: 978-80-7380-675-0.
- [7] ŠNOBLOVÁ, Zuzana a Vítězslav NĚMČÁK. *Insolvenční správce*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-80-7357-914-2.

Internetové zdroje

- [8] BUSINESS INFO.CZ. *Insolvence – úpadek a způsoby jeho řešení* [online]. Copyright © 1997-2020. [cit. 27.6.2019]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/insolvence-upadek-a-zpusoby-jeho-reseni-ppbi-51182.html#!&chapter=2>

- [9] BUSINESS INFO.CZ. *Novela insolvenčního zákona 2019* [online]. Copyright © 1997-2020. [cit. 15.3.2020]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/novela-insolvecniho-zakona-2019-ppbi/>
- [10] ČESKÁ JUSTICE. *Oddlužení 2019: Co vše se změní pro dlužníka v osobním bankrotu?* [online]. Copyright © 2018. [cit. 13.3.2020]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2019/01/oddluzeni-2019-vse-se-zmeni-dluznika-osobnim-bankrotu/>
- [11] ČESKÁ JUSTICE. *Počet insolvenčních návrhů se propadl o třetinu, Češi kvůli koronaviru odkládají řešení dluhů* [online]. Copyright © 2020. [cit. 10.6.2020]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2020/05/pocet-insolvencnich-navrhu-se-propadl-o-tretinu-cesi-kvuli-koronaviru-odkladaji-reseni-dluhu/>
- [12] EXEKUCE-INSOLVENCE.CZ. *Kalkulačka společné oddlužení manželů 2020* [online]. Copyright © 2020 Exekuce-Insolvence.cz. [cit. 1.7.2020]. Dostupné z: <https://exekuce-insolvence.cz/kalkulacka-spolecne-oddluzeni-manzelu/>
- [13] EXEKUTORSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY. *Statistiky exekucí za rok 2019: Klesl počet exekucí i povinných* [online]. © 2009-2020 Exekutorská komora České republiky [cit. 1.7.2020]. Dostupné z: <https://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2697-statistiky-exekuci-za-rok-2019-klesl-pocet-exekuci-i-povinnych>
- [14] FABIAN & PARTNERS. *Oddlužení manželů (2020)* [online]. © 2016 Fabian & Partners. [cit. 18.6.2020]. Dostupné z: <https://www.odborneoddluzeni.cz/oddluzeni/oddluzeni-manzelu/>
- [15] INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK. *Detail insolvenčního řízení* [online]. [cit. 1.7.2020]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=9fc052fd-e2e9-45cc-bb51-1ef179c87b23
- [16] INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK. *Detail insolvenčního řízení* [online]. [cit. 1.7.2020]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=eea5d95c-4b3a-4784-ae6e-3bc899e3d1f7

- [17] INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK. *Detail insolvenčního řízení* [online]. [cit. 2.7.2020]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=ae20e224-5698-4670-adad-e6a1d5015a4b
- [18] INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK. *Detail insolvenčního řízení* [online]. [cit. 2.7.2020]. Dostupné z: https://isir.justice.cz/isir/ueu/evidence_upadcu_detail.do?id=897AB900461A735AE05333F21FAC0486
- [19] INSOLVENČNÍ REJSTŘÍK. *Formuláře* [online]. [cit. 3.7.2020]. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/stat.do?kodStranky=FORMULAR>
- [20] INSOLVENČNÍ ZÁKON. *Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení: Novela insolvenčního zákona* [online]. Copyright © 2018. [cit. 13.3.2020]. Dostupné z: <http://insolvencnizakon.cz/zakony/novela-insolvencniho-zakona/>
- [21] JUSTICE.CZ. *Insolvence: Co Vás čeká po podání návrhu* [online]. Copyright © 2018. [cit. 12.6.2020]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/jak-ven-z-dluhove-pasti/co-vas-ceka-po-podani-navrhu/>
- [22] JUSTICE.CZ. *Insolvence: Sepisovatelé návrhu* [online]. Copyright © 2018. [cit. 11.6.2020]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/sepisovatele-navrhu/>
- [23] KURZY.CZ. *Oddlužení manželů* [online]. Copyright © 2000-2020. [cit. 15.6.2020]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/insolvence/oddluzeni-manzelu/>
- [24] MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Insolvence - justice.cz: Jak ven z dluhové pasti?* [online]. Copyright © 2018. [cit. 27.6.2019]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/jak-ven-z-dluhove-pasti/>
- [25] PODNIKATEL.CZ. *Právo a zákony: Znáte možnosti řešení úpadku podnikatelů i nepodnikatelů?* [online]. Copyright © 2007-2020. [cit. 12.3.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/znate-moznosti-reseni-upadku-podnikatelu-i-nepodnikatelu>

- [26] SKRBLÍK.CZ. *10 pravidel pro zodpovědné zadlužování* [online]. © 2012 - 2020 PUEBLO s.r.o. [cit. 3.7.2020]. Dostupné z: <https://www.skrblik.cz/finance/uvery/dluhy/zodpovedne-zadluzovani/>
- [27] SKRBLÍK.CZ. *Společné oddlužení manželů 2020: Kdy se vyplatí, jak žádat a kalkulačka splátek* [online]. © 2012 - 2020 PUEBLO s.r.o. [cit. 1.6.2020]. Dostupné z: <https://www.skrblik.cz/uvery/reseni-uverovych-problemu/vyhlaseni-osobniho-bankrotu-a-oddluzeni-fyzicke-osoby/spolecne-oddluzeni-manzelu/>

Zákony

- [28] Zákon č. 182 ze dne 9. května 2006 o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 62, s. 2130-2224. Dostupný také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2006&typeLaw=zakon&What=Rok&stranka=14>

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
KSOS	Krajský soud v Ostravě
KSUL	Krajský soud v Ústí nad Labem
RPSN	roční procentní sazba nákladů

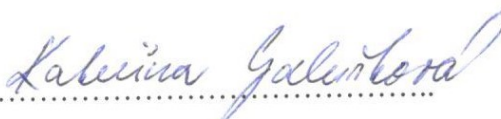

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 4. 4. 2020.....

Bc. Kateřina Galušková

Seznam příloh

Příloha 1   Návrh na povolení oddlužení

Příloha 2   Insolvenční návrh manželů spisové značky KSOS 36 INS 23711/2011

Příloha 3   Insolvenční návrh manželů spisových značek KSOS 31 INS 35679/2013 a
KSOS 31 INS 35703/2013

Příloha 4   Insolvenční návrh spolu manželů spisové značky KSUL 69 INS 7760/2019